

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

ISSN 1581-9027

zelena dežela

št. 185 / avgust 2024

Glasiló Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

AGRA

DRŽAVA PARTNER
BOLGARIJA

AGRA

62. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

24. - 29. 8. 2024
Gornja Radgona

» ROMAN
ŽVEGLJČ

predsednik

Avгust je na kmetijah delovno intenziven mesec. Žetev smo večinoma že zaključili, začelo se je siliranje koruze, kmetje pa se že pripravljate na jesenska opravila.

V vročih poletnih dneh in času dopustov se na področju kmetijske politike veliko stvari spreminja. V javni obravnavi so bile spremembe Zakona o ohranjanju narave. KGZS in kmetijske organizacije smo ministru za naravne vire in prostor Jožetu Novaku sporočile, da zakonu ostro nasprotujemo in menimo, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Spremembe zakona namreč uvajajo pretirane okoljske pritiske, ki bodo kmete zadušili. Nasprotujemo omejevanju kmetovanja na račun okoljskega ekstremizma, nalaganju novih administrativnih bremen kmetom (spremljanje invazivnih vrst rastlin) in temu, da se po novem državi daje absolutna predkupna pravica za nakup nepremičnin na območjih Nature 2000.

Uspeli smo ustaviti prepoved vožnje s traktorji na novem odseku ceste Britof–Hotemaže. Na pobudo KGZS je Ministrstvo za infrastrukturo v začetku avgusta prometne znake odstranilo in kmetje se zdaj tam lahko nemoteno vozijo s traktorji.

Z 11. avgustom so se začela volilna opravila in zbiranje kandidatur za volitve v organe KGZS. Člani zbornice imate pravico voliti in biti izvoljeni, zato vas vabimo, da se v volitve aktivno vključite. To je priložnost za soodločanje o prihodnosti slovenskega kmetijstva in podeželja. Hkrati vas vabimo na 62. mednarodni kmetijsko-živilski sejem Agra, ki bo potekal od 24. do 29. avgusta. Letos je država partnerica sejma Bolgarija, KGZS pa boste našli v hali B.

Želim vam uspešno in bogato pobiranje pridelkov, in da poleg intenzivnega dela najdete tudi čas za počitek.

VSEBINA

NE PREZRITE	Začenjajo se volilna opravila	4
	Dejavnosti in dogodki	5
NA KRATKO	Zahteve KGZS do Evropske komisije	7
POGOVOR	Čvrsta povezanost	8
	Nasveti za uspešno pripravo na sejem	10
	Kako pritegniti pozornost najmlajših na sejmu	11
V SREDIŠČU	Sejem AGRA, 62-ič tradicionalno svež!	12
	Tudi zbornica na sejmu AGRA	13
	Za vas izbrano iz programa AGRA	14
ZASTOPANJE	Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano	18
	i2connect za boljše delo svetovalcev	19
	Varnostni pas ni za okras!	20
	Delo, ki žanje rezultate	21
SVETOVANJE	Ali nas mora skrbeti rjavenje krošenj bukve?	22
	Kako ravnati z odpadno folijo	23
	Ekološko čebelarjenje	24
	Žetev semen trav prvič v Slovenski Istri	25
	Akcija S kmetije za Vas	26
PROMOCIJA	Poromajte na Ponikvo in Slom	32

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 185, avgust 2024 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinarja: Aleksandra Trupej in Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: Marjan Papež • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirm • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • Tisk: Salomon, d.o.o. • Naklada: 102.000 izvodov • ISSN 1581-9027, spletna izdaja ISSN 2536-2119

Izdelava strateškega načrta razvoja kmetije in primer dobre prakse

V soboto, 24. avgusta 2024, bo med 12.00 in 13.30 v Gornji Radgoni na 62. mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu Agra v dvorani 4 potekala predstavitev izdelave strateškega načrta razvoja kmetije po metodi ISM z uporabo SMT digitalnega orodja – t. i. ISM+ delavnice. Po predstavitvi bo potekal pogovor s kmetijskimi svetovalci, ki izvajajo ISM+ delavnice, in kmeti, ki so že izdelali strateški načrt svoje kmetije. Po zaključku dogodka udeleženci prejmete praktično darilo. Med 14. in 15. uro istega dne boste imeli na razstavnem prostoru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v hali B priložnost tudi za individualna vprašanja in informacije.

Posvet na Agri: Gozdarji za Naturo 2000

V nedeljo, 25. avgusta 2024, bo med 12.00 in 13.30 v Gornji Radgoni na 62. mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu Agra v dvorani 4 potekal posvet Gozdarji za Naturo 2000. Posvet organizira Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije, Gozdarskim inštitutom Slovenije in Zavodom Štirna v LIFE integriranem projektu za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE-IP NATURA. SI).

Ukrepi v gozdovih v območjih Nature 2000

Na posvetu bodo strokovnjaki Gozdarskega inštituta Slovenije in Zavoda za gozdove Slovenije predstavili teme: bolezni in škodljivci v gozdu ter nega gozda, upravljanje z gozdom v Sloveniji in ukrepi Gozdnega sklada ter ukrepi v območjih Nature 2000, za katere lahko zasebni lastniki prejmejo financiranje iz Gozdnega sklada. Med njimi so ekocelice, habitatna drevesa, odmrta lesna biomasa in mirne cone. Predavatelji bodo po predstavitvah odgovarjali na vprašanja udeležencev.

Izobraževalna serija Gozdarji za Naturo 2000

Posvet bo vključeval teme izobraževalne serije Gozdarji za Naturo 2000, ki nam v skupno devetih videih in enem priročniku predstavi prizadevanja strokovnjakov za upravljanje z gozdom in lastnikov gozdov za ohranitev narave v slovenskih gozdovih. Vsebine so namenjene predvsem lastnikom gozdov in gozdarjem, saj v ospredje postavljajo upravljanje z gozdom v Naturo 2000, ki se samo po sebi ne razlikuje bistveno od siceršnjega upravljanja z gozdom.

Nekateri pomembni roki

Do kdaj?	Kaj?
19. 9.	IRP39 - 1. javni razpis za intervencijo podpora za dejavnosti informiranja in promocije proizvodov iz shem kakovosti
20. 9.	IRP14 - 1. javni razpis za intervencijo tehnološke posodobitve namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom
23. 9.	IRP06 - Javni razpis za intervencijo naložbe v ureditev gozdne infrastrukture
28. 10.	Podukrep M8.3 - 2. javni razpis za podukrep podpora za preprečevanje škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov
Do zaprtja	Podukrep 8.4 - 7. javni razpis za aktivnost dela za odpravo škode in obnovo gozda
Do zaprtja	2. javni razpis za ukrep odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih

Nekateri pomembnejši dogodki

Kdaj?	Kaj?
24.–29. 8.	Sejem AGRA, Gornja Radgona
18.–22. 9.	Mednarodni obrtni sejem, Celje
4.–6. 10.	Jesenski kmetijski sejem, Komenda
13. 10.	Tradicionalno srečanje kmetov, Ponikva
10.–13. 10.	Sejem Narava-zdravje, Ljubljana

Zbral: Ma. P.

Popravek

V prejšnji številki glasila Zelena dežela smo v prispevku z naslovom »Potrebujemo evropsko primerljivo zakonodajo« napačno navedli ime Združenja, in sicer bi namesto **Zveza velikih gozdnih posesti** moralo pisati **Združenje večjih gozdnih posesti (ZVGPP)**. Bralcem in prizadetim se za napako opravičujemo!

Nova obvezna zavarovanja v prometu že veljajo

Državni zbor je junija sprejel spremembe in dopolnitve Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu. Po novem morajo biti obvezno zavarovana tudi nekatera kmetijska in gozdarska vozila, ki so v skladu z Zakonom o motornih v vozilih v prometu lahko udeležena brez obvezne registracije in do sedaj niso bila obvezno zavarovana:

- motokultivatorji (mala motorna vozila moči do 12 kW in hitrosti nad 14 km/h),
- delovni stroji (npr. kombajni, harvesterji, pa tudi gradbeni stroji) in
- priklopniki (lahki priklopniki, traktorski priklopniki, ki niso registrirani).

Pri tem je treba opozoriti, da spremembe zakona **ne predvidevajo** obveznega zavarovanja med drugim za gosenične traktorje, ki ne vozijo po cestah, delovne stroje, ki niso predvideni za vožnjo po cesti (npr. sadjarske platforme), in traktorske priključke, kot jih opredeljuje Zakon o motornih vozilih. In sicer so po zakonu traktorski priključki **zamenljivi vlečeni stroji ali zamenljiva vlečena oprema za opravljanje kmetijskih, gozdarskih in drugih del, ki jo vleče, potiska ali nosi traktor (na primer obračalnik, trosilnik, nakladalni priklopnik, gozdarski traktorski priklopnik, škropilnica, cisterna)**. Omenjene spremembe se nanašajo na zavarovanje vozil, ne pa na registracijo. Pri registraciji ni nobenih sprememb.

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije smo si skupaj z drugimi kmetijskimi organizacijami prizadevali doseči izjemo za tista kmetijska in gozdarska vozila, ki jih vleče traktor. Ker gre za ureditev (direktivo) na ravni Evropske unije, tega ni bilo mogoče doseči. Uspeli pa smo s predlogom, da bodo priklopniki, ki so v prometu lahko neregistrirani, lahko zavarovani na polici vlečnega vozila. To so lahki priklopniki in traktorski priklopniki, za katere ni zahtevana registracija.

T. V.

Začenjajo se volilna opravila

Z 11. avgustom so se začela volilna opravila in zbiranje kandidatur za volitve v organe KGZS.

Od dneva razpisa volitev (11. avgust) pa do dneva, ki je določen kot rok za vlaganje kandidatur (za pravne osebe 7. september do 24.00, za fizične osebe pa 11. september do 24.00), se lahko vlagajo kandidature. Priporočeno je, da se vlagajo na predpisanih obrazcih, ki so na voljo na naši spletni strani.

Opozarjamo, da velja rok dospelja, torej mora biti kandidatura do določenega datuma do 24. ure na sedežu KGZS. Ne velja torej poštni žig, temveč prispetje na sedež KGZS.

Vložene kandidature bo pregledala volilna komisija KGZS in najkasneje 14. septembra (za pravne osebe) oziroma 18. septembra (za fizične osebe) objavila razglas potrjenih kandidatnih list oziroma kandidatur po vrstnem redu, ki bo določen z žrebom.

Razgrnitev volilnih imenikov

Na podlagi Sklepa o razgrnitvi volilnih imenikov Kmetijsko gozdarske zbornice (KGZS) se bodo 23. avgusta razgrnili volilni imeniki za fizične in pravne osebe članice zbornice za območje trinajstih volilnih enot Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije za izvedbo volitev v svet KGZS in

svete območnih enot KGZS v letu 2024.

V volilni imenik pravnih oseb so vpisani člani KGZS, ki izpolnjujejo pogoje za obvezno članstvo v KGZS v skladu z 10. členom ZKGZ oziroma so bili na lastno zahtevo sprejeti v prostovoljno članstvo v zbornici.

Namen vpogleda v razgrnjeni volilni imenik je, da fizične ali pravne osebe lahko preverijo, ali so člani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in lahko sodelujejo na volitvah v organe zbornice. Popravek volilnega imenika lahko zahtevajo v primerih, da niso vpisani v volilni imenik ali pa so vpisani z napačnimi podatki. Fizične osebe lahko popravke zahtevajo do 21., pravne pa do 17. septembra.

Zahtevek za popravo volilnega imenika se vloži na sedežu območne enote KGZS ali neposredno pri komisiji za sestavo volilnega imenika KGZS, in sicer pravne osebe do 17. ter fizične osebe do 21. septembra letos.

Volilni imenik se v celoti za vse območne enote razgrne tudi na sedežu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana. Odgovorne osebe: Urška Ahlin Ganziti, Saša Rožman, Nataša Borovnik.

Volilni imeniki se za posamezne volilne (območne) enote razgrnejo 23. avgusta 2024 na sedežih območnih enot Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

1. Območna enota KGZS Nova Gorica, KGZ Nova Gorica, Prihrastu 18, 5000 Nova Gorica, **kraj razgrnitve: v tajništvu**
Odgovorni osebi: Tanja Tomažič Pavlin, Jana Čuk
2. Območna enota KGZS Koper, KGZ Nova Gorica, enota Koper, Ulica 15. maja 17, 6000 Koper, **kraj razgrnitve: v pisarni kmetijske svetovalne službe**
Odgovorni osebi: Elizabeta Bonin, Mateja Grdina
3. Območna enota KGZS Kranj, KGZ Kranj, Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj, **kraj razgrnitve: v prostorih tajništva**
Odgovorni osebi: Mitja Kadoič, Mojca Demšar
4. Območna enota KGZS Ljubljana, KGZ Ljubljana, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana, **kraj razgrnitve: v tajništvu**
Odgovorne osebe: Matija Rigler, Marinela Rojnič, Mateja Poljanc
5. Območna enota KGZS Kočevje, KGZ Ljubljana, enota Ribnica, Škrabčev trg 19, 1310 Ribnica, **kraj razgrnitve: v pisarni kmetijske svetovalne službe**
Odgovorni osebi: Vladka Turk Mate, Irena Šilc
6. Območna enota KGZS Postojna, KGZ Nova Gorica, enota Postojna, Vojkova 9, 6230 Postojna, **kraj razgrnitve: v pisarni kmetijske svetovalne službe**
Odgovorni osebi: Majda Godina, Janja Kodrič
7. Območna enota KGZS Novo mesto, KGZ Novo mesto, Šmihelska 14, 8000 Novo mesto, **kraj razgrnitve: tajništvo**
Odgovorni osebi: Katarina Omerzel, Karmen Košak Povše
8. Območna enota KGZS Brežice, KGZ Novo mesto, izpostava Brežice, Šentlenart 72, 8250 Brežice, **kraj razgrnitve: v pisarni kmetijske svetovalne službe**
Odgovorni osebi: Jože Baznik, Andrej Golob
9. Območna enota KGZS Celje, KGZ Celje, izpostava Celje, Trnoveljska cesta 2, 3000 Celje, **kraj razgrnitve: pisarna tik ob svetovalni službi v 1. nadstropju (2. vhod)**
Odgovorni osebi: Mitja Dimec, Urška Pevec.
10. Območna enota KGZS Ptuj, KGZ Ptuj, Ormoška 28, 2250 Ptuj, **kraj razgrnitve: v prostorih tajništva**
Odgovorni osebi: Dejan Kamenšek, Marjana Kacijan
11. Območna enota KGZS Maribor, KGZ Maribor, Vinarska 14, 2000 Maribor, **kraj razgrnitve: sejna soba na zavodu**
Odgovorni osebi: Maja Mihev, Marjana Poglajen
12. Območna enota KGZS Slovenj Gradec, KGZ Celje, izpostava Slovenj Gradec, Celjska cesta 118, 2380 Slovenj Gradec, **kraj razgrnitve: v pisarni območne enote**
Odgovorni osebi: Marija Vaukan, Smiljan Štruc
13. Območna enota KGZS Murska Sobota, KGZ Murska Sobota, Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota, **kraj razgrnitve: v tajništvu**
Odgovorni osebi: Melita Cör, Tina Novak

Posebna volilna številka

Zelene dežele

zelena dežela

Konec septembra, predvidoma okoli 20., bo izšla posebna volilna številka Zelene dežele. Prejeli jo boste brez izjeme vsi člani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (četudi ste se prejemanju odrekli), saj bodo v njej predstavljene vse kandidatne liste, hkrati pa bodo v njej tudi natančna navodila, kako, kdaj in kje bodo potekale volitve.

Pogoji za predstavitev v tej posebni volilni številki bodo pravočasno objavljeni na spletni strani www.kgzs.si/volitve2024.

Dejavnosti in dogodki

Pregled dogajanj in novosti ter dejavnosti zbornice

»Ne« novim okoljskim omejitvam

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) ostro nasprotuje predlaganim spremembam Zakona o ohranjanju narave. Spremembe namreč uvajajo pretirane okoljske pritiske, ki posegajo v lastnino kmetov in jih omejujejo pri kmetovanju.

Predlogi sprememb Zakona o ohranjanju narave (ZON) po mnenju KGZS uvajajo pretirane okoljske pritiske, ki bodo kmete zadušili. Eno ključnih nestrinjanj z novelo ZON je povečevanje ekološke funkcije lastnine. Po novem zakonu bi kmet moral na svoji zemlji zagotoviti naravno ravnovesje v ekosistemih in habitatih rastlin ter živali. S tem se ga močno omejuje pri proizvodnji in se mu onemogoča skrbno opravljanje kmetijske ter gozdarske dejavnosti.

Novela uvaja elektronski sistem spremljanja invazivnih vrst rastlin. V Sloveniji jih je okoli 400 vrst. Nemogoče je, da bi kmetje poznali vse in jih vnašali v sistem. Na tem področju bi po novem prav tako veljala dvojna merila. Država in občine bi bile po predlogu novele razbremenjene odgovornosti za širjenje invazivnih rastlin na svojih zemljiščih, kmetje pa ne.

Nesprejemljivo je, da novela uvaja nesorazmerno močan inštitut absolutne predkupne pravice države za nakup nepremičnin na vseh območjih Nature 2000 (37 % površine RS in 45 % gozdov v RS, npr. Haloze, Pohorje, Kras, porečje reke Drave, Goričko in druge lokacije). Če ima kmet zemljo na tem območju, jo bo moral po predlogu zakona v odkup najprej ponuditi državi, šele nato drugim kupcem. Z izgovorom po zmanjšanju administracije predlog prav tako ukinja izdajanje ugotovitvenih odločb upravne enote o vzpostavitvi zavarovanega območja. Posledica tega bo določanje zavarovanih območij brez vednosti kmetov, kar je v demokratičnem sistemu nedopustno.

KGZS in druge kmetijske organizacije menijo, da je predlog novele ZON neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Ministrstvu za naravne vire in prostor smo poslali pripombe na besedilo zakona in zahtevali sestanek z ministrom Jožetom Novakom.

Osemnajsta redna seja Upravnega odbora KGZS

Člani Upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) so 6. avgusta na osemnajsti redni seji med drugim sprejeli sklepe, vezane na izplačila pomoči po lanskih poplavih, in pripombe na predlog Zakona o ohranjanju narave.

Člani upravnega odbora so opozorili, da so na terenu precej razburjenja povzročila izplačila finančne pomoči po poplavih v lanskem letu. Realizacijo izplačil sta pojasnila Hermina Oberstar, vodja Sektorja za horizontalne vsebine v kmetijstvu na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), ter dr. Gašper Kosec, vodja Sektorja za trajnostno kmetijstvo na MKGP.

Kmetijskim zavarovancem, ki so utrpeli škodo na stanovanjskih objektih, je bila namenjena enkratna solidarnostna pomoč v višini 688 evrov. Na MKGP so prejeli 50 vlog, upravičencev je bilo 14. Skupaj je bilo izplačanih 9354 evrov solidarnostne pomoči. Sicer so bili pripravljene trije odloki, sprejet je bil interventni zakon in Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč. V okviru tega se je popisala škoda na kmetijskih gospodarstvih. Izdanih je bilo 180 odločb, izplačanih pa okoli milijon evrov. Za poplačilo škode na kmetijskih pridelkih sta namenjena dva milijona evrov, odločbe bodo izdane 31. avgusta. Sredstva so namenjena tistim, ki so imeli stoddotno škodo na posameznih gerkih. Za namen ublažitve premoženjske škode na kmečkih in poslovnih stavbah ter kmetijskih zemljiščih

zaradi poplav in plazov je bilo decembra lani izplačanih 3,7 milijona evrov, in sicer 247 upravičencem, ter aprila 8,6 milijona evrov 62 upravičencem.

Med kmeti je največ nerazumevanja povzročil prag za vstop v shemo pomoči – upravičenci so tisti, ki so v letu 2022 dosegli vsaj 100.000 evrov standardnega prihodka kmetijskega gospodarstva. Člani upravnega odbora so zato sprejeli tri sklepe, in sicer, da KGZS zahteva pripravo novega odloka, ki bo zagotovil dodatna sredstva za v neurjih 2023 prizadete kmetije, ki so izpadle iz finančne pomoči zaradi zahtevanega praga 100.000 evrov standardnega prihodka. Upravni odbor KGZS prav tako zahteva, da se v investicijski uredbi in posledično tudi v javnih razpisih upošteva dodatne točke oziroma določi odstotek povečanja točk, če to zadeva kmetijsko gospodarstvo, prizadeto v poplavih 2023. Zaradi pomanjkljivih pojasnil pristojnih o izplačilih pomoči je upravni odbor pooblastil predsednika, da skliče izredno sejo sveta KGZS na temo pomoči po poplavih.

Upravni odbor KGZS je med drugim potrdil tudi predlagane pripombe na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o ohranjanju narave. Člani upravnega odbora so sprejeli sklep, da KGZS ostro nasprotuje predlogu definicije ekološke funkcije lastnine, uvedbi absolutne predkupne pravice države ali občin na območju Nature 2000, postavljanju dvojnih meril pri odgovornosti za širjenje invazivnih vrst in ukinjanju izdajanja ugotovitvenih odločb upravnih enot o vzpostavitvi zavarovanega območja. Prav tako zahtevamo uskladitev sprememb s kmetijskimi organizacijami.

Znova dovoljen promet s traktorji

Na pobudo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) so v začetku avgusta odstranili prometne znake o prepovedi vožnje s traktorji na novem odseku Britof–Hotemaže. Kmetje bodo lahko ponovno nemoteno dostopali do svojih njiv.

Ministrstvo za infrastrukturo je promet sprostilo zaradi posredovanja KGZS, ki je takoj po odprtju novega odseka na ministrstvo poslala dopis, da je prepoved vožnje s traktorji nesprejemljiva, saj imajo gorenjski kmetje oviran dostop do kmetijskih zemljišč, prav tako je ogrožena varnost v prometu.

Ministrstvo je sklicalo sestanek z zbornico, opravilo preverbo na območju državne ceste R1-210, odsek 1107, Preddvor–Kranj (Primskovo). Preverba je pokazala, da je smiselna odprava prepovedi prometa kmetijske mehanizacije na odseku nove obvoznice Hotemaže–Britof, do česar bo prišlo predvidoma v začetku avgusta, saj je potrebno poenotenje prometnega režima na celotnem odseku 1107, Preddvor–Kranj. Daljinskega prometa s kmetijsko

mehanizacijo na navedeni relaciji namreč ni veliko, ugotavlja preverba, poleg tega je na eni od primerljivih obvoznic dovoljen promet kmetijske mehanizacije. S preusmeritvijo prometa kmetijske mehanizacije bo zmanjšan tudi hrup v naselju, povečana pa bo prometna varnost najbolj ranljivih udeležencev v prometu.

KGZS je Ministrstvo za infrastrukturo prav tako opozorila na druge odseke na Gorenjskem, na katerih kmetje po prometnih znakih ugotavljajo prepoved vožnje s traktorji in imajo zaradi tega podobne težave (med drugim odsek od Labor proti Jeprci, odsek od odcepa za Struževo proti križišču na Polici pri Naklem, odsek od Podvina do Črnicva). Na ministrstvu so dejali, da bodo problematiko omejenih odsekov prav tako preučili.

KGZS obiskala inovativnega mladega kmeta

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je konec julija obiskala prejemnika naziva Inovativni mladi kmet 2023 Antona Grobelnika. Od oktobra lani, ko je prejel naziv, je požel veliko zanimanje medijev in javnosti, kar je izrazito povečalo njegovo prepoznavnost pri slovenskih kupcih.

Anton Grobelnik iz Žalca je kmetijo prevzel pred petimi leti, pri svojih 27 letih. Na kmetiji sicer obdelujejo 34 hektarjev kmetijskih zemljišč. Na njivah (16 ha) in travnikih (14ha) pridelujejo krmo za živali, imajo pa tudi tri hektarje hmelja. Pred njegovim prevzemom je bila živinoreja na kmetiji usmerjena v pridelavo mleka, Grobelnik pa je prepoznal, da je priložnost za rast kmetije večja v prireji mesa. Na kmetiji imajo okoli 90 glav goveje živine, od tega so štiri krave škotske pasme angus in dve japonske pasme vagju. Meso govedine vagju je v svetu prepoznano kot ena najboljših vrst mesa in tudi slovenski kupci po tej vrsti mesa vse več povprašujejo. Odkar je pridobil naziv inovativni mladi kmet, se je zanimanje za njegovo vagju govedino in druge izdelke znatno povečalo. Na njegovo domačijo prihajajo po meso celo s Primorske.

Vrhunec njihove ponudbe je zorjena govedina, ki jo žlahtnijo izključno na zraku v nadzorovanih komorah, opremljenih s himalajskim solnikom pri temperaturi med 0 in 1 °C. Večino mesa prodajajo stalnim strankam. Imajo tudi trgovino, kjer prodajajo domače salame, druge suhomesnate izdelke, sveže in zorjeno meso ter druge dobrote. Njihovi izdelki so znani po vsej Spodnji Savinjski dolini, pa tudi širše, za kar je poleg vloženega dela domačih zaslužen inovativno-podjetni pristop Antona Grobelnika h kmetovanju. Poleti denimo dela in prodaja čevapčiče iz svinjskega mesa (na kmetiji imajo tudi okoli 50 prašičev pitancev), ki gredo za med. »Vedno je treba iti naprej, iskati nove investicije,« pravi Grobelnik, ki včasih dela tudi do dveh zjutraj, a mu je delo, kot pravi, v veselje in ga ne bi zamenjal za nič drugega. Kmetija Grobelnik se bo predstavila tudi na sejmu Agra v Gornji Radgoni, in sicer na razstavnem prostoru KGZS. Njihove izdelke si lahko ogledate in jih poskusite v torek, 27. avgusta.

Srečanje z državno sekretarko Evo Knez

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) je julija potekalo srečanje z državno sekretarko na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) Evo Knez. Cilj srečanja je bil predstaviti delovanje in pomen dela zbornice.

Predsednik KGZS Roman Žvegljč in sodelavci so državni sekretarki Evi Knez in generalni direktorici Direktorata za kmetijstvo Maši Žagar predstavili javno službo kmetijskega svetovanja, javni službi v živinoreji, oddelek za pravno svetovanje, oddelek za gozdarstvo, oddelek za javna naročila in projekte ter psihosocialno podporo za kmete.

Med drugim so odprli vprašanje težav z zagotavljanjem kadra v javni službi kmetijskega svetovanja, kjer se bo v naslednjih petih letih zamenjala tretjina vseh svetovalcev, na trgu dela pa je malo primerno izobraženega kadra. Dotaknili so se tudi aktualnih zadev v kmetijstvu, kot so prodaja sadja in zelenjave na stojnicah ob cesti. Po naročilu MKGP bo KGZS glede tega opravila analizo trenutnega stanja.

Tudi majhno je lahko močno in vplivno

KGZS je konec junija skupaj z Zadružno zvezo Slovenije sodelovala na obeležitvi 20. obletnice vstopa Slovenije v Evropsko unijo. V Bruslju smo skupaj z drugimi sedmimi državami, ki so prav tako leta 2004 vstopile v Evropsko unijo, predstavili Slovenijo in dobrote slovenskih kmetij.

Pred 20. leti smo državljani Slovenije, Cipra, Češke, Estonije, Madžarske, Latvije, Litve, Malte, Poljske in Slovaške postali državljani Evropske unije. Teh osem držav članic, ki nas povezuje tudi Združenje evropskih kmetov in kmetijskih združenj Copa-Cogeca, smo ob obeležitvi 20. obletnice vstopa v EU pripravile slavnostni dogodek v Bruslju. Na njem smo se predstavili s svojimi značilnostmi in posebnostmi, še posebej z dobrotami slovenskih kmetij.

Obnova da, a ne na račun pravic kmetov

KGZS obžaluje sprejetje zakonodaje o obnovi narave kljub dejstvu, da za njeno izvajanje ni zagotovljenih namenskih virov financiranja. Kmetje bodo potrebovali ustrezna finančna nadomestila za izvajanje sprememb, prilagoditev in omejitev, ki jih predvideva zakon. Zakon o obnovi narave uvaja niz priporočil, namenjenih obnovi degradiranih ekosistemov v Evropi. Glede kmetijskih ekosistemov od članic zahteva, da sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo izboljševale njihovo stanje. Države članice bodo morale na osnovi zakona pripraviti načrte za obnovo narave in doseganje teh ciljev na nacionalni ravni.

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Roman Žvegljč** je opozoril: »V Sloveniji že obstaja vrsta predpisov in območij, ki ščitijo habitate ter hkrati predstavljajo izjemno velike omejitve za opravljanje kmetijske dejavnosti. Imamo 60 % gozdov, 38 % Nature 2000 in 76 % zemljišč s težjimi pridelovalnimi pogoji. Glede na stanje orne zemlje na prebivalca ta pristop ogroža samooskrbo.«

Varovanje ekosistemov iz pisarn in hodnikov pomeni dodaten pritisk na kmetijstvo, posledica omejevanja kmetovanja pa bo opuščanje pridelave. Kmetijstvo teh pritiskov ne bo preneslo brez ustrezno visokih finančnih nadomestil. Zakon o obnovi narave pa jih trenutno ne zagotavlja, kar je nesprejemljivo.

Poseg v habitate lahko oslabi ekonomsko moč kmetij, to pa lahko vodi do opuščanja kmetovanja, kar lahko privede do izgube travnikov in pašnikov ter posledično vpliva na biotsko raznovrstnost. V Sloveniji se površina trajnih travnikov in pašnikov zmanjšuje predvsem zaradi opuščanja kmetovanja, ki vodi do zaraščanja kmetijskih površin. Najbolj pa nas žalosti, da odločevalci pozabljajo na najboljša kmetijska zemljišča, ki jih izgubljammo s pozidavo.

Zahteve KGZS do Evropske komisije

Predsednica Evropske komisije izrazila podporo kmetom

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je članica Cope Cogece in prek tega združenja, ki predstavlja glas kmetov in kmetijskih zadrug v Evropski uniji, postavlja svoje predloge in zahteve glede evropske kmetijske politike. Njegova glavna naloga je zagotavljanje trajnostnega, inovativnega in konkurenčnega kmetijstva v EU, hkrati pa zagotavljanje prehranske varnosti za 500 milijonov ljudi po vsej Evropi.

Združenje Copa-Cogeca je po ponovni izvolitvi Ursule von der Leyen za predsednico Evropske komisije predsednici poslalo pismo, v katerem jo opozarja na ključne prednostne naloge, ki jih mora Komisija izvesti v prvih stotih dneh novega mandata. Pismo izpostavlja več pomembnih področij, kjer je potrebno takojšnje ukrepanje.

Zahteve

Tako je izpostavilo nujnost priprave vmesnega pregleda sedanjega večletnega finančnega okvira, ki je zmanjšal sredstva za promocijsko politiko. Združenje meni, da je to napačno sporočilo sektorju in poziva k ohranitvi preprostih, predvidljivih ter izvedljivih pravil za kmete in

kmetijske zadruge.

Pozvalo je tudi k takojšnjemu predlogu novih pravil o čezmejnem izvrševanju enotnih programskih dokumentov in ciljno usmerjenih sprememb skupne ureditve trga ter drugih temeljnih aktov, povezanih s skupno kmetijsko politiko (SKP).

Združenje tudi opozarja, da bo evropska uredba o krčenju gozdov (EUDR) močno vplivala na kmete in lastnike gozdov z nesorazmer-

nim upravnim bremenom. Manj kot šest mesecev pred začetkom uporabe se soočajo s precejšnjo pravno in tržno negotovostjo, kar lahko povzroči resne motnje na trgu EU in svetovnem trgu, zato se zahteva odložitev izvajanja EUDR.

Prav tako bo treba vzpostaviti ugoden ekosistem za večjo konkurenčnost sektorja in boljši odziv na prehod s spodbujanjem raziskav in inovacij namesto določanja nerealnih ciljev zmanjšanja. Pomemben je tudi napredek pri omogočanju dostopa do trga alternativnih orodij za varstvo rastlin, kot so biokontrola in javno-zasebna partnerstva z nizkim tveganjem.

V pismu združenje tudi opozarja na potrebo po pre-

boju na ravni Sveta o novih genskih tehnologijah (NGT) ter viziji EU o živiloreji, ki bo temeljila na znanosti in posvetovanju z vsemi vpletenimi zainteresiranimi stranmi, vključno z naložbami, svetovanjem, izobraževanjem, znanjem in spretnostmi.

Komisija mora sprejeti ukrepe, ki naj podpirajo krepitev kmetijskih in gozdarskih zadrug, saj le-te igrajo ključno vlogo pri razvoju kmetijskega sektorja.

Odločno tudi nasprotuje sporazumu z Mercosurjem, saj bo to omogočilo kmetom v EU ohraniti konkurenčnost z obravnavanjem razlik v proizvodnih standardih na kmetiji.

Na koncu pisma pa združenje opozarja, da kmetje v EU ne bi smeli nositi nesorazmernega bremena zaradi liberalizacije trgovine ali morebitne širitve v Ukrajino.

Odgovor predsednice

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen se je na dopis odzvala in v svojem odgovoru evropskim kmetom potrdila nujnost prednostnih zahtev Cope Cogece. Obenem je izpostavila svojo zavezanost k delu za hitrejšo, enostavnejšo, bolj osredotočeno in enotno Unijo, naklonjeno kmetom in kmetijstvu. Poudarila je tudi okrepljeno skupno konkurenčnost in blaginjo ob hkratnem izvajanju ambicioznih prizadevanj za uspešno izvajanje zelenega in digitalnega prehoda.

KGZS bo prek združenja Copa-Cogeca vztrajala pri ključnih sporočilih in ukrepih, ki jih je treba uresničiti že v prvem delu mandata.

» JANEZ PIRC,
DIREKTOR KGZS

KVALITETA in ZANESLJIVOST

nas in vas vodita k uspehu

ŠIROKA PONUDBA SEMENA DOMAČIH BIKOV PRIMERNIH ZA ROBOTSKO MOLŽO

ČRNO BELA PASMA		SSI	mleko/kg
132234	APACH	141	+1742
132253	ETIK	137	+2450
132221	ELEKTRIK-RED	136	+3255
132242	MILANO	130	+786
132005	SUBER	129	+943
132273	CATON	123	+1525
132275	MINARES	120	+64
132091	TREMA	119	+892
131966	SENDY	119	+663
131982	SUPERB	111	+1226

RJAVA PASMA		SSI	mleko/kg
112237	TUS	131	+2382
111744	DINOS	122	+389
112053	HRABRI	121	+1155

Več si lahko ogledate na spletnih straneh **Osemenjevalnega centra Preska**

**NA SEJMU AGRA 2024
VAS VABIMO V GOVEJI HLEV**

**KGZS - Zavod LJ
Osemenjevalni center Preska**

Cesta v Bonovec 1, 1215 Medvode
tel.: (01) 361 12 66
e-mail: oc.preska@lj.kgzs.si

www.ocpreska.lj.kgzs.si

Čvrsta povezanost

O položaju in dolgoročnem razvoju slovenskega zadruženstva smo se pogovarjali s predsednikom Zadružne zveze Slovenije Borutom Florjančičem.

Na volitvah konec maja so vam predstavniki članic Zadružne zveze Slovenije podelili drugi mandat za vodenje Zadružne zveze Slovenije (ZZS). To je hkrati priznanje in obveza ...

Zadružnicam in zadružnikom se zahvaljujem za dano zaupanje in njihove glasove sprejemam kot močno obvezo in izziv. Verjamem, da je bilo odločilno za ponovno izvolitev transparentno delovanje in jasno postavljeni cilji na začetku mandata ter njihovo zasledovanje in izvrševanje tako na področju zadruženstva kot tudi širše kmetijske politike skozi celoten mandat. Zadrug brez kmetov članov ni, prav tako kot ni »trajnostne kratke verige« brez surovin slovenskega porekla, ki jih še zmeraj v pretežnem delu pridelajo slovenske družinske kmetije. Zato smo z ekipo zveze kot enega ključnih stebrov strokovnega delovanja poleg zastopanja interesov zadrug postavili tudi zastopanje interesov njihovega članstva – družinskih kmetij. Proaktivno in strokovno smo se odzivali na vse izredne razmere (korona, izzivi in cenovna nihanja na globalnih trgih, vojna v Ukrajini, reakcije kmetov na evropsko kmetijsko politiko). V tesnem sodelovanju z ostalimi kmetijskimi organizacijami, zlasti s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, smo opozarjali na stranpoti obstoječega strateškega načrta in izvedbenih predpisov ter predlagali konstruktivne rešitve. Z ekipo zveze smo bili ves čas v največji možni meri podpora zadrugam pri postavljanju in nadgrajevanju notranjih procesov.

V nov mandat zveza vstopa s pogledom na novo programsko obdobje po letu 2027. V pretežnem delu se je kmetijska politika do sedaj pripravljala za štirimi zidovi pisarn, brez

stika z realno problematiko na terenu. Dokumenti so se oz. se sprejemajo tik pred zdajci, spreminjajo pa se praktično, še preden se dobro začnejo izvajati. To se v novem programskem obdobju preprosto ne sme ponoviti. Zato je bistvena pomena proces priprave novega nacionalnega strateškega načrta pričeti takoj in v sodelovanju s stanovskimi kmetijskimi organizacijami, pri tem pa upoštevati prvenstveno vlogo kmetijstva – tj. pridelava hrane za pravično plačilo in vitalno ter produktivno podeželje. Uspešnost slovenske kmetijske politike moramo gledati skozi daljše časovno obdobje in ne samo skozi sedemletno razdeljevanje finančnih sredstev. Da bomo uspešni, je najprej potrebna dolgoročna in kvantificirana strategija razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva. Kam želimo priti leta 2050, kako bomo to zasledovali z nacionalnimi in evropskimi ukrepi, kakšni so medsebojni vplivi med posameznimi kmetijskimi sektorji ter preostalim delom gospodarstva ... Odgovore na ta vprašanja potrebujemo, preden se lotimo razdeljevanja pogače.

Nov mandat mi kot predsedniku stanovske organizacije daje tudi obvezo, da v sodelovanju s članstvom opravi temeljit razmislek glede dolgoročnega razvoja slovenskega zadruženstva. Kar nekaj zadrug že deluje povezano na nabavnem in prodajnem področju, vendar verjamem, da je čas več kot zrel, da se te povezave nadgradijo in konkretnizirajo v še večjem obsegu.

V kakšni kondiciji so slovensko kmetijsko zadruženstvo in živilska podjetja, ki so v pretežni lasti kmetov?

Zadruženstvo je poslovno kompleksen sistem, ki je sestavljen in treh ključnih vej: odkupa kmetijskih pridelkov, ži-

Borut Florjančič v letošnjem letu uspešno pričinja svoj drugi štiriletni mandat kot predsednik Zadružne zveze Slovenije. Sevnčan, ki živi v Vodichah pri Ljubljani, je končal študij na Biotehniški fakulteti. Na začetku kariere je 16 let delal v mednarodnem podjetju Syngenta in predhodniku Ciba Geigy, Novartis, nazadnje kot vodja trženja za vse države nekdanje Jugoslavije. Od leta 2013 do leta 2021 je bil direktor Kmečke zadruge Sevnica, v letih od 2026 do 2020 je bil član upravnega odbora Zadružne zveze Slovenije.

vilsko-predelovalne dejavnosti in trgovine. Nekatere zadrugе imajo tudi lastno kmetijsko dejavnost. Glede na raznolikost poslov lahko trdimo, da zadrugе živijo in razumejo celotno problematiko začetka verige oskrbe s hrano. Ekonomski kazalci kažejo na stabilno poslovanje zadrug, saj je povprečna bonitetna ocena višja kot 7, vendar pa so ravno zaradi živilske dejavnosti zadrugе bolj izpostavljene poslovnim tveganjem zaradi manjše konkurenčnosti kot posledice manjše ekonomije obsega, geografske razpršenosti dobaviteljev, ki imajo tudi sami segmentirano strukturo, oddaljenosti od prometnic in urbanih centrov itd. Ne glede na to so naše članice v letu

2023 na podeželju zagotavljale skoraj 2.600 delovnih mest in ustvarile skoraj 900 milijonov evrov prihodkov, skupaj s podjetji v lasti zadrug pa krepko čez milijardo evrov.

Živilska dejavnost zadrug je izredno pomemben steber slovenske živilske industrije, zlasti, ker je v lasti in upravljanju kmetov članov, in ker v pretežni meri TEMELJI na surovini slovenskega porekla. Ravno v živilskih obratih zadrug člani kot upravljalci in nadzorniki sežejo najvišje v verigi, kar v največji možni meri zagotavlja prerazporejanje vrednosti proti začetku verige – h kmetu kot dobavitelju surovine. Zato in ker se panoga sooča z izzivi odprtih trgov, s konkurenco, tudi

nelojalno, visokimi vhodnimi stroški in seveda pomanjkanjem delovne sile, je toliko bolj pomembno, da se je v obstoječem strateškem načrtu kolektivne naložbe zadrug (in organizacij proizvajalcev) prepoznalo kot samostojno intervencijo, ki je sofinancirana po enotnem in višjem deležu. Pomen dejavnosti zadrug za skladen regionalni razvoj je prepoznal tudi Slovenski regionalni razvojni sklad, ki že od leta 2022 ponuja nov finančni produkt za zadruge in podjetja v vsaj 85-odstotni lasti zadrug, ki dopolnjuje intervencije strateškega načrta. Ob aktualnih menjavah lastništva kmetijskih in živilskih podjetij je potrebno ozavestiti, da se zadrug ne more premestiti v drugo bolj konkurenčno okolje ali enostavno prodati drugim lastnikom, saj so v lasti kmetov in ustanovljene z namenom krepite njihove kmetijske dejavnosti, zadržno premoženje pa je nedeljivo. Od kmetijske dejavnosti svojega članstva, tj. svojih lastnikov, so zadruge neposredno odvisne.

Zadružne trgovine se pogosto označuje za tiste, ki bi morale prevzeti vlogo nacionalnega trgovca. Ne smemo pozabiti, da so v pretežnem obsegu prisotne na podeželju, kjer trgovinski sistemi nimajo interesa, saj lokacije ne zagotavljajo velike mase kupcev. Zadruge so zato danes kot maloprodajni ponudnik na podeželju predvsem ključni element njegovega obstoja in razvoja, čeprav konkurenčni pogoji ne zagotavljajo enakih poslovnih rezultatov kot v primestnih in mestnih središčih. Lahko pa prevzamejo tudi vlogo nacionalnega trgovca, pri čemer pa bi to moralo biti prepoznano, finančno podprto in sistematično vodeno kot nacionalni projekt državnega pomena.

Kaj bi bilo treba storiti/kaj dela Zadružna zveza Slovenije, da bi v verigi od njihve do mize kmet dobil večji kos pogače?

Prvi del odgovora je čvrsta povezanost, ne samo na ravni zadrug, temveč med zadrugami. Ne samo na ravni nabave repromateriala in vele-

prodaje kmetijskih pridelkov, temveč tudi na ravni predelave. Na področju mleka so združniki to razumeli in se povezali že pred dobrim desetletjem. Pogajalska moč pri prodaji je tako večja, ekonomija obsega pa zagotavlja tudi večjo stroškovno učinkovitost. Zadruge vse to seveda že počnejo, spodbudna kmetijska politika pa lahko procese bistveno pospeši.

Na trgovskih policah se dnevno že leta bije težka cenovna bitka, če ne že vojna med trgovskimi znamkami, blagovnimi znamkami multinacionalk in našimi, slovenskimi, pogosto malimi, vendar odličnimi izdelki ter proizvodi. Prepričan sem, da je prava pot razvoja slovenske zadružne živilske panoge poleg povezovanja tudi izgradnja blagovnih znamk, ki bodo z izpričanim slovenskim poreklom dosegale večjo prepoznavnost ter prodajo in s tem tudi na začetek verige, na kmetijo, prinesle večji, bolj zanesljiv in stabilen kos pogače.

Drugi del odgovora pa je podpora odločevalcev, da se s kmetijsko politiko opredeli in zaščiti našo lokalno primarno pridelavo in s pozitivno diskriminacijo tisti del živilske industrije, ki sloni na surovini slovenskega porekla. Vzporedno pa nikakor ne smemo upočasniti dela na področju masnih bilanc. Ne samo v sektorju mesa, ampak tudi v ostalih kmetijskih sektorjih.

Ali intervencije strateškega načrta SKP 2023–2027 ustrezno naslavlja/ financira izzive kmetijskega zadružništva?

Vsekakor bolj kot vsa dosedanja programska obdobja od vstopa dalje. Kot največji uspeh si prav gotovo štejem, da je državna kmetijska politika prepoznala pomen kolektivnih naložb zadrug tako v zbirne in skladiščne kapacitete kot distribucijo ter predelovalne kapacitete. Z njihovo modernizacijo oz. izgradnjo novih kapacitet bodo kmetje še en korak višje v verigi vrednosti, lažje bodo razvijali močnejše zadružne blagovne znamke in stabilnejše poslovanje ter postali uspešnejši pogajalci z ostalimi deležniki

v verigi.

Vztrajno in strokovno smo nagovarjali pristojno ministrstvo in uspelo nam je, da lahko zadruge (in druge pravne osebe) tudi v najpomembnejših kmetijskih sektorjih (žita, goveje in telečje meso, vino, soja, oljnice ...) pridobijo priznanje, da delujejo kot organizacija proizvajalcev, kar jim odpira nove možnosti za pridobivanje javnih sredstev, članom tako priznanih zadrug pa omogoča pridobiti dodatne točke pri lastnih individualnih naložbah. Na predlog zveze je v skoraj vseh sektorjih že omogočeno tudi povezovanje v združenja organizacij proizvajalcev, kar lahko zadrugam omogoča skupno pogajanje z deležniki glede cen pridelkov izven obstoječih pravil konkurence. Na zvezi smo zadruge oskrbeli z vsemi vzorci dokumentov, ki jih je potrebno za priznanje oddati na pristojno ministrstvo. Naš skupni cilj je, da pretežen del sredstev, ki so v strateškem načrtu na voljo za ustanavljanje organizacij proizvajalcev, usmerimo v zadruge članice.

Žal pa ocenjujemo, da bo potrebnega še precej več osveščanja pristojnih služb ministrstva glede medpanožnih organizacij. Vzpostavljen sistem po našem mnenju ne more izkoristiti njihovega potenciala, ampak je vzpostavljen zgolj za prerazporejanje javnih sredstev k še eni obliki organiziranja.

Kaj so glavne ovire, ob zgodovinskih okoliščinah, da zadružništvo ni še bolj uspešno? Kako do več zadružnega duha?

Ne samo v povojnem obdobju socialističnega zadružništva, tudi v obdobju samostojne Slovenije zadružništvo ni bilo prav razumljeno in podprto. Vseeno pa se je v tem času kar nekaj zadrug uspešno postavilo na noge in razvilo močno trgovinsko, nekatere tudi živilsko dejavnost. In kar je najbolj pomembno, tudi močno in zvesto članstvo. To so zadruge, ki imajo močne blagovne znamke in so kos izživom trga. Upam, da tudi izživom zahtev »zelene« politike.

Verjamem, da smo zadruge edine, ki lahko s transpa-

rentnim poslovanjem, sodobnimi poslovnimi procesi in močnimi kadri prepričamo tako člane kot ostale kmete, da smo lahko odličen poslovni partner ter poslovni model prihodnosti.

Zadružništvo je nastalo pred več kot 150 leti v obliki finančnega povezovanja kmetov na pobudo bratov Vošnjak kot odgovor na oderuško zadolževanje pri različnih špekulantih. Kaj (če kaj) je drugače stoletje in pol kasneje?

Zgodba je zelo podobna, samo zgodovinski čas je drug. Največji današnji izziv slovenskega kmeta je dobiti pravično in dostojno plačilo za svoj pridelek, da lahko kmetija in kmečka družina dolgoročno preživi.

Kako ste zadovoljni s sodelovanjem z drugimi nevladnimi kmečkimi organizacijami?

Stanovske organizacije smo pokazale zrelost in se ne glede na nekatere tudi drugačne poglede izredno močno povežale. Vodje in ekipe smo delovali povezano in v bitki za skupno kmečko dobro naredili velik korak naprej. Skoraj ni bilo aktivnosti, kjer ne bi dosegli soglasja, in tu gre res zahvala ekipam organizacij za delo, vztrajnost in upornost.

»MARJAN PAPEŽ, KGZS

Zadružna zveza Slovenije povezuje 59 kmetijsko-gozdarskih zadrug, ki povezujejo več kot 13.000 družinskih kmetij in na podeželju zagotavljajo skoraj 2.600 delovnih mest. Tristo trideset zadružnih trgovin oskrbuje podeželje in zagotavlja, da to ostaja produktivno ter vitalno.

Nasveti za uspešno pripravo na sejem

Udeležba na sejmu je odlična priložnost za kmete, da predstavijo svoje pridelke in izdelke ter vzpostavijo neposreden stik s kupci.

Da bi bil vaš nastop na sejm uspešen, je pomembno, da se temeljito pripravite. Tukaj je nekaj ključnih nasvetov, kako se pripraviti na sejem in pritegniti pozornost obiskovalcev.

Načrtovanje in priprava razstavnega prostora

Izberite dobro vidno lokacijo, kjer bo vaša stojnica lahko pritegnila največ obiskovalcev. Če je mogoče, se postavite blizu vhoda ali glavnih poti. Prav tako poskrbite, da bo vaša stojnica urejena in privlačna. Uporabite barvite transparente, plakate in dekoracije, ki bodo izpostavili vaše izdelke.

Razstavni prostor naj bo urejen in čist. Poskrbite, da bodo izdelki lepo razporejeni in dostopni za ogled in nakup. Uporabite stojala, košare in police, da bodo vaši izdelki lepo predstavljeni. Razmislite o tem, da bi imeli tudi nekaj vzorcev za degustacijo, če prodajate živila.

Priprava blaga za prodajo

Poskrbite, da bodo vaši pridelki in izdelki sveži ter visoke kakovosti. Pred sejmom preverite, ali so vsi izdelki v dobrem stanju in primerni za prodajo. Če prodajate živila, poskrbite

za ustrezno hlajenje in shranjevanje, da bodo izdelki ostali sveži ves dan.

Izdelke pakirajte v privlačne in praktične embalaže. Uporabite naravne materiale, ki poudarjajo ekološko pridelavo. Vsak izdelek mora biti jasno označen z imenom, sestavinami, datumom pridelave ali rokom uporabe ter ceno. Če imate certifikate (npr. ekološki certifikat), jih izpostavite.

Pristop do strank

Bodite prijazni in dostopni. Pozdravite vsakega obiskovalca in jim ponudite pomoč ali informacije o vaših izdelkih. Nasmehnite se in bodite pripravljeni na pogovor. Ljudje cenijo osebni pristop in bodo bolj verjetno kupili vaše izdelke, če bodo imeli dober vtis o vas.

Seveda je treba najprej vzpostaviti prvi stik. Uporabite privlačne napise in plakate, ki bodo izpostavili posebnosti vaših izdelkov. Na primer, če prodajate domače marmelade, izpostavite, da so narejene iz svežega sadja brez konzervansov.

Ponudite degustacije ali majhne vzorce, da bodo obiskovalci lahko poskusili vaše izdelke. To je odlična način, da

Prodaja na sejmu ima številne prednosti, vendar tudi nekaj slabosti. Tukaj je pregled obeh:

Prednosti prodaje na sejmu

- Neposreden stik s kupci vam omogoča, da se osebno srečate s potencialnimi kupci, kar lahko poveča zaupanje in verjetnost nakupa. To je tudi priložnost za takojšnje povratne informacije o vaših izdelkih.
- Sejmi so odlična priložnost za promocijo vašega podjetja in izdelkov širši javnosti. S tem se poveča prepoznavnost blagovne znamke in utrdi ugled.
- Možnost pridobivanja novih strank in širjenja baze kupcev ter hkrati priložnost za mreženje in vzpostavljanje novih poslovnih stikov.
- Idealno okolje za lansiranje novih izdelkov in storitev. Sejem predstavlja tudi možnost demonstracije izdelkov v živo, kar lahko poveča zanimanje in prodajo.
- Priložnost za zbiranje informacij o konkurenci in tržnih trendih. Možnost ocene odzivov kupcev na vaše izdelke in prilagoditev strategij.

Slabosti prodaje na sejmu

- Visoki stroški najema razstavnega prostora, opreme, dekoracije in promocijskega materiala lahko predstavljajo znatne stroške. Prav tako je treba upoštevati tudi stroške prevoza, nastanitve in prehrane za osebje.
- Priprava na sejem in udeležba zahtevata veliko časa in truda. Potrebno je načrtovanje, postavitve stojnice, prisotnost na sejmu in pospravljanje po sejmu.
- Na sejmih je običajno prisotnih veliko razstavljalcev, kar pomeni močno konkurenco. Zato je treba izstopati in pritegniti pozornost obiskovalcev med številnimi drugimi ponudniki.
- Število obiskovalcev in njihovo zanimanje za vaše izdelke je lahko nepredvidljivo. Uspeh na sejmu je lahko odvisen od številnih dejavnikov, kot so vreme, lokacija in promocija sejma.
- Organizacija prevoza in postavitve razstavnega prostora lahko predstavlja logistične izzive, saj je treba zagotoviti, da so vsi izdelki in materiali pravočasno na sejmu ter v dobrem stanju.

Sejmi nekoč, danes in v prihodnosti

pritegnete pozornost in spodbudite nakup.

Na sejmih, kjer se število obiskovalcev hitro menja, je pomembno, da komunicirate hitro in učinkovito. Bodite pripravljene na kratke in jedrne odgovore na vprašanja.

Pripravite si nekaj ključnih stavkov, ki bodo izpostavili prednosti vaših izdelkov. Na primer: "Naša zelenjava je pridelana brez pesticidov in je popolnoma ekološka."

Promocijski materiali in dodatne aktivnosti

Pripravite vizitke in letake z informacijami o vašem kmetijstvu in izdelkih. Vključite kontaktne podatke, spletno stran in družbena omrežja, kjer vas lahko kupci najdejo tudi po sejmu. Letake postavite na vidno mesto, da jih lahko obiskovalci vzamejo s seboj.

Razmislite o organizaciji nagradne igre ali tekmovanja, ki bo pritegnilo obiskovalce k vaši stojnici. Na primer, lah-

ko organizirate nagradno žrebanje za košaro vaših izdelkov.

Če imate možnost, priredite kratke delavnice ali predstavitve, kjer boste obiskovalcem pokazali, kako uporabljati vaše izdelke. Na primer, kuharska delavnica z vašimi pridelki.

Sledenje po sejmu

Po sejmu vzdržujte stike z obiskovalci, ki so pokazali zanimanje za vaše izdelke. Pošljite jim e-pošto s posebnimi ponudbami ali novostmi. Uporabite družbena omrežja za obveščanje o prihodnjih dogodkih, novih izdelkih in drugih novostih na vašem kmetijstvu.

Po sejmu preverite, kako uspešni ste bili. Preštete prodane izdelke, zbrane kontakte in ocenite, kako dobro ste dosegli svoje cilje. Ugotovite, kaj je delovalo dobro in kaj bi lahko izboljšali za naslednji sejem.

Pritegniti je treba pozornost kupcev.

Pretehtajte prednosti in slabosti

Prodaja na sejmu lahko prinese številne koristi, vendar zahteva tudi skrbno načrtovanje in pripravo. Pomembno je, da ocenite, ali so prednosti večje od slabosti za vaše podjetje in izdelke. Če se odločite za udeležbo na sejmu, poskrbite za temeljito pripravo, da

boste kar najbolje izkoristili to priložnost.

Z dobro pripravo in premišljenim pristopom lahko na sejmu dosežete odlične rezultate ter pridobite nove stranke. Srečno na sejmu!

» ROBERT PEKLAJ, KGZS

Kako pritegniti pozornost najmlajših na sejmu

Privabiti otroke k stojnici je lahko zelo učinkovito, saj pogosto pritegnejo tudi starše.

Z upoštevanjem teh nasvetov boste zagotovo pritegnili otroke k vaši stojnici in ustvarili prijetno izkušnjo za celotno družino, hkrati pa povečali možnost prodaje vaših izdelkov.

- Ustvarite privlačen in barvit prostor, tako da uporabite svetle barve, balone in plakate, ki bodo pritegnili pozornost otrok. Če je mogoče, ustvarite tematsko stojnico, na primer z motivi živali, narave ali pravljic.
- Organizirajte preproste igre, kot so metanje obročev, risanje ali barvanje. Otroci obožujejo tekmovanja, še posebej, če lahko osvojijo majhne nagrade.
- Priredite kratke delavnice, kjer lahko otroci sodelujejo. Na primer, izdelava preprostih izdelkov iz naravnih materialov ali sajenje majhnih rastlin.
- Ponudite majhne degustacije vaših izdelkov, kot so sadje, sokovi ali domače sladice. Otroci radi poskusijo nove okuse. Poudarite, da

so vaši prigrizki zdravi in naravni, kar bo pritegnilo tudi starše.

- Bodite prijazni in nasmejani. Otroci se bodo počutili bolj sproščeno, če bodo videli prijazne obraze. Vključite otroke v pogovor. Vprašajte jih, kaj jim je všeč, in jim ponudite, da poskusijo ali sodelujejo v aktivnosti.
- Otroci obožujejo majhne nagrade, kot so nalepke, baloni ali majhne igrače. Te lahko podarite kot nagrado za sodelovanje v igrah ali delavnicah. Ponudite majhne spominko, ki jih otroci lahko odnesejo domov, na primer semena za sajenje ali majhne vrečke z vašimi izdelki.
- Predvajajte prijetno otroško glasbo, ki bo ustvarila veselo vzdušje in pritegnila otroke. Uporabite zvočne efekte, kot so ptičje petje ali zvoki narave, ki bodo pritegnili pozornost in ustvarili prijetno okolje.
- Če imate možnost, najemite maskoto ali se oblecite v ko-

Maskote so vedno priljubljene med otroki in bodo dodatno pritegnile njihovo pozornost.

stum, ki bo pritegnil otroke. Maskote so vedno priljubljene med otroki. Ponudite tudi možnost fotografiranja z maskoto ali v posebnem kotič-

ku, kar bo otrokom ustvarilo nepozaben spomin.

» ROBERT PEKLAJ, KGZS

Sejem AGRA, 62-ič tradicionalno svež!

Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA bo letos v Gornji Radgoni od 24. do 29. avgusta tudi ob svoji 62. ponovitvi ohranil sloves največjega in najpomembnejšega kmetijsko-živilskega sejma v tem delu Evrope.

Z več kot 1700 razstavljalci iz več kot 30-ih sodelujočih držav bo ponujal vrhunsko tehniko, opremo in sredstva za kmetijstvo, gozdarstvo, vinarstvo in živilstvo. S strokovnimi razstavami živali in predstavitevami v maneži bo prikazal najboljše rejske dosežke in vabil s sonaravnimi praksami ter nasveti v sejemskih vrtovih. Povezoval bo s strokovnimi in stanovskimi srečanji ter nazdravil uspešnemu poslovnemu, strokovnemu in prijateljskemu druženju z najboljšimi kmetijskimi pridelki ter nagrajenimi prehranskimi izdelki in vini. V družbi Vinske kraljice Slovenije se bodo še posebej zlatile žlahodne kapljice jubilejnega, 50. ocenjevanja Vino Slovenija Gornja Radgona. Država partnerica sejma bo Bolgarija. Ob njej bodo najvidnejši domači in tuji ponudniki ter ključne slovenske državne, gospodarske in strokovne organizacije predstavile pogled v prihodnost, inovativne kmetijske in živilske tehnologije, odlične pridelke, prehrano, vina ter mednarodno sodelovanje.

Država partnerica Bolgarija

Prepoznavni domači in tuji razstavljalci bodo ponujali najnovejšo tehnologijo ter vodilne svetovne blagovne znamke kmetijske in gozdarske mehanizacije ter opreme,

semena, sadike, sredstva za prehrano in nego živali in rastlin, opremo za gastronomijo. Za pokušnjo bodo odlični pridelki in prehranski izdelki slovenske živilsko predelovalne industrije in dopolnilne dejavnosti kmetij ter vina. Bogat bo program izdelkov za korišćenje obnovljivih virov energije in opreme za urejanje vrtov ter okolice bivališč. Sejemsko država partnerica Bolgarija bo med drugim predstavila sladke in slane jedi iz ekološko pridelanega sadja, oreščkov in zelenjave, vina, svoje svetovno znano rožno olje ter druga organsko pridelana olja in esence, naravno kozmetiko, zelišča in turizem.

Novosti iz čebeljega in inštitucionalnega sveta

Sejem se bo ponašal z novo pridobitvijo, paviljonom Čebelji svet. V njem bodo lahko obiskovalci s pomočjo virtualnih VR-očal spoznali svet čebel in spoznavali lepote Slovenije s perspektive čebele, se poglobili v skrivnosti čebeljega življenja in slovenskega čebelarstva.

Sejem bo živ!

Najboljše tradicije in nove prakse bodo oživljale strokovne predstavitve govedoreje, konjereje, prašičereje, reje drobnice ter avtohtonih pasem domačih živali. Maneža bo vsak dan prizorišče atrak-

tivnih revij. Vabile bodo tudi razstave malih živali, rib v ribniku in Vrtec malih živali za najmlajše.

Oaze blagostanja

S praktičnimi nasveti, vodenimi ogledi, delavnicami in različnimi dejavnostmi za otroke bodo postregli vrt poljščin, vrtnin in zelišč biotehniške šole Rakičan in Vrt Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor, Ekološki poligon Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije, Permakulturno-

kraljice Slovenije, tekmovanje v plesanju polke, ples maskot, prikaz vodenja teličkov s strani najmlajših rejcev, srečanje starodobnih traktorjev Steyr, tekma vinske reprezentance Slovenije, John Deere tekmovanje v vlečenju vrvi za najmočnejše slovenske fante in številna stanovska srečanja. Obiskovalci bodo lahko uživali v vodenih pokušnjah vin z jubilejnega, 50. ocenjevanja Vino Slovenija Gornja Radgona 2024 s Sanjo Ferjančič, Vinsko kraljico Slovenije 2024. Otroci se bodo

Agro bodo spremljali številni strokovni posveti, predavanja in okrogle mize na aktualne tematike.

biodinamičen vrt z ekološko hiško iz slamnatih bal Društva za permakulturo Slovenije v sodelovanju s semenarsko hišo Amarant in Gozdno-parkovni nasad Zavoda za gozdove Slovenije. Tu sta tudi nasad starih sort jablan in trt, razširjenih v Sloveniji in vzorčni čebeljak z nasadom medovitih rastlin. Povezovalnica podnebnih ciljev v tradicionalnem lesenem kozolcu vabi z različnimi srečanji in delavnicami na temo trajnostne pridelave, rokodelstva, krožnega gospodarstva in uresničevanja podnebnih ciljev OZN.

Prijateljsko druženje poslanstvom

Odvili se bodo državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, kronanje Medene

še posebej zabavali in učili v vrtcu malih živali in ustvarjalnih delavnicah ter se kratkočasili v lunaparku in na napihljivih igralih. Prav vse pa bo navdušila pestra in slastna kulinarčna ponudba.

Podeljena bodo priznanja za kakovost, preverjeno na strokovnih ocenjevanjih pod okriljem sejma AGRA. Mnoge izmed nagrajenih izdelkov bo mogoče tudi poskusiti.

Vljudno vabljeni!

Preverite dnevno svež program strokovnega in družabnega dogajanja: www.sejem-agra.si.

Tudi zbornica na sejmu AGRA

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije se pripravljamo za dejavno sodelovanje na letošnjem, že 62. po vrsti sejmu Agra v Gornji Radgoni, ki bo od 24. do 29. avgusta.

Tako bo zbornica na sejmu v hali B pod sloganom **Za razvoj podeželja predstavila** delovanje strokovnih služb in organov zbornice, poleg osmih območnih kmetijsko-gozdarskih zavodov pa bodo sodelovala tudi številna združenja, zveze in društva, ki s svojim delovanjem pomembno prispevajo k ohranitvi in razvoju slovenskega podeželja. Gostovanje drugih kmetijskih organizacij pod okriljem zbornice v času sejma AGRA je že tradicija in dokazuje, da zbornica tako tudi v praksi uresničuje svoje poslanstvo – zastopanje interesov vseh članov. Kot vsako leto bo zbornica soo-

blikovala strokovni program sejma in podelila vrsto priznanj. Zbornica namreč sodeluje pri pripravi in izvedbi razstav različnih živali. Spodobi se tudi, da se najlepše tudi nagradi, zato bomo v ponedeljek podeljevali nagrade najboljšim govedorejcem, v sredo pa tudi prašičerejcem. Seveda bodo tudi letos razstavljeni izbrane živali, žal pa prašičev zaradi nevarnosti afriške prašičje kuge tudi letos ne bo mogoče videti v živo. Boste pa lahko na sejmu izvedeli več o krškopoljskem prašiču, saj bomo predstavili dognanja in spoznanja znanosti o njem. Osrednji dogodek bo sreča-

nje ob Dnevu zbornice v torek, 27. avgusta, na prireditvenem prostoru pred upravno stavbo. Kmalu po tem dogodku pa bomo podelili tudi priznanja kmetijam, ki letos sodelujejo v akciji **S kmetije za Vas**. Če vas zanima, kdo bo prejel sončnico kot najvišje priznanje akcije, boste v torek ob 13. uri na sejmu Agra. Med zanimivejšimi dogodki v naši organizaciji tako omenimo sobotno Predstavitev izdelave strateškega načrta razvoja kmetije po metodi ISM z uporabo SMT digitalnega orodja, nedeljski posvet Gozdarji v Naturi 2000, ponedeljki posvet o po-

menu Javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS za slovensko kmetijstvo, za njim pa srečanje mladih strokovnjakov v kmetijstvu. Naši predstavniki bodo kot gostje sodelovali na nekaterih okroglih mizah in posvetih, pomagali pa bodo tudi pri izvedbi strokovnih vsebin pri drugih kmetijskih organizacijah. Bo pa živahno tudi na našem razstavnem prostoru, zato vas z veseljem vabimo, da nas obiščete na sejmu Agra v Gornji Radgoni v hali B. Bolj podroben program je dosegljiv tudi na naši spletni strani.

Program KGZS na sejmu AGRA 2024

Sobota, 24. 8. 2024

12.00-13.00/Maneža

Revija razstavljenih goveje živine s strokovnim komentarjem

12.00-13.30/Dvorana 4

Predstavitev izdelave strateškega načrta razvoja kmetije po metodi ISM z uporabo SMT digitalnega orodja – primer dobre prakse /

Nedelja, 25. 8. 2024

10.00-11.30/Hala D1 – Paviljon za prašičerejo

Strokovno predavanje za rejce prašičev sodobnih pasem in predstavitev projekta »Zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov z načrtno odbiro plemenskih svinj in merjascev«

11.00-12.30/Maneža

Prikaz vodenja teličkov – AGRA junior cup

12.00-13.30/Dvorana 4

Posvet Gozdarji v Naturi 2000

14.00-15.30/Hala D1 – Paviljon za prašičerejo

Srečanje rejcev krškopoljskih prašičev: »Znanost o krškopoljskem prašiču«, predstavitev projekta »Visokostorilna in trajnostna vzreja tekačev pasme krškopoljski prašič s pomočjo preciznih krmilnih avtomatov«

Ponedeljek, 26. 8. 2024

10.00-12.00/Maneža

Predstavitev goveda rjave pasme in izobraževanje v okviru EIP projekta »Optimizacija porabe energije pri reji govedi rjave pasme«

12.00-14.00/Maneža

Podelitev priznanj govedorejcem

12.00-13.30/Dvorana 4

Pomen Javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS za slovensko kmetijstvo

13.30-15.00/Dvorana 1

Srečanje mladih kmetov in strokovnjakov Finančna stabilnost kmetij

16.00-17.00/Maneža

Revija razstavljenih goveje živine s strokovnim komentarjem

Torek, 27. 8. 2024

9.00-10.00/Maneža

Revija razstavljenih goveje živine s strokovnim komentarjem

10.00-12.00/Prireditveni prostor pred upravo

Srečanje ob dnevu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

13.00-14.30/Dvorana 1

Podelitev priznanj »S kmetije za vas«

Sreda, 28. 8. 2024

10.00-12.00/Dvorana 3

Strokovno predavanje »Zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov z načrtno odbiro plemenskih svinj in merjascev« in podelitev priznanj zglednim prašičerejcem

11.00-12.00/Maneža

Revija razstavljenih goveje živine s strokovnim komentarjem

14.00-16.00/Dvorana 4

Srečanje rejcev krškopoljskih prašičev: »Znanost o krškopoljskem prašiču« in predstavitev projekta »Visokostorilna in trajnostna vzreja tekačev pasme krškopoljski prašič s pomočjo preciznih krmilnih avtomatov«

16.00-16.30/Maneža

Revija razstavljenih goveje živine s strokovnim komentarjem

Četrtek, 29. 8. 2024

11.00-12.00/Maneža

Revija razstavljenih goveje živine s strokovnim komentarjem

Vsak dan, 24.-29. 8. 2024

Paviljon za govedorejo

Predstavitev EIP projekta »Optimizacija porabe energije pri reji govedi rjave pasme«

ZA VAS IZBRANO IZ PROGRAMA DOGAJANJA PO DNEVIH

VSAK DAN

REVIJE ŽIVALI V MANEŽI

Revija konj in vožnja s konjsko vprego

*Sobota: 10.00–12.00 in**14.00–16.00**Nedelja: 9.30–11.00, 14.00–15.30**Ponedeljek: 9.00–10.00 in**14.00–16.00**Torek: 15.30–17.00, od 10.00*

do 15.00 – predstavitev razstavljenih in gostujočih konj, posavec, SHL, ljutomerski kasač, haflinger, bosanski planinski konj, lipicanci, quater horse, podelitev priznanj, preskakovanje zaprek
Sreda: 9.30–11.00, 12.00–14.00 in 16.30–18.00
Četrtek: 9.30–11.00, 12.00–14.00 in 15.00–16.00

Revija goveje živine

*Sobota: 12.00–13.00**Nedelja: 11.00–12.30 – vodenje**teličkov – AGRA junior cup**Ponedeljek: 16.00–17.00,**10.00–13.00 – ocenjevanje s strokovnim komentarjem in podelitev priznanj**Torek: 9.00–10.00 in 15.00–15.30**Sreda: 11.00–12.00 in**16.00–16.30**Četrtek: 11.00–12.00 in 14.00–15.00*

Revija slovenskih avtohtonih pasem

s strokovnim komentarjem in podelitev priznanj

Nedelja: 12.30–13.30

Predstavitev dela pastirskih psov pasme kraški ovčar

in podelitev priznanj

Sreda: 14.00–15.00

Predstavitev pasem ovc in koz s strokovnim

komentarjem, prikaz striženja ovc, obrezovanja parkljev, rokovanja z drobnico in dela ovčarskega psa border collieja, modna revija volnenih oblačil, podelitev priznanj

Sreda: 15.00–16.00

HALA D4 – DROBNICA

Prikaz česanja volne, predenja niti na kolovrat in tkanja na namiznih statvah

10.00–11.00 in 15.00–16.00

Skupinska izdelava polstene preproge

Od sobote do torka: 9.00–18.00

Prikaz uporabe ovčje volne in delavnice polstenja

9.00–18.00

PERMAKULTURNI CENTER POMURSKEGA SEJMA

Vodeni ogledi:

visokotehnološki sejmski čebelnjak z gredico medovitih rastlin, permakulturni vrt z biodinamičnim načinom pridelave, vrt Biotehniške šole Rakičan in Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede UM, slovenski trsni izbor, gozdno-parkovni nasad

Vsak dan: 9.00–18.00 / Vzorčni nasadi N4

Prikaz 5-letnega ekološkega kolobarja na ekološkem poligonu

Vsak dan ob 11.00

Permakulturne predstavitve pri slamnati hiški

Vsak dan med 16.30 in 17.30

– svetovanje

Sobota 12.00 – Osnove biodinamike, 14.00 – Zakon o zadržgah

*Nedelja 10.30 – Sadni vrt večjih površin, 12.00 – Semenske kroglice, 14.00 – Razvoj trajnih nasadov, 16.00 – Urejanje sadnega vrta**Ponedeljek 10.30 – Največji slovenski biodinamični kmet se predstavi, 12.00 – Biodinamično kmetovanje, 14.00 – Pomen biodinamike, 16.00 – 100 let biodinamike**Torek 10.30 – Strokovni nasveti, 12.00 – Osnove biodinamike, 14.00 – Tržno vrtnarjenje**Sreda 10.30 – Nasveti tržnih vrtnarjev, 11.30 in 14.30 – Prikaz robotske kopalne roke, 12.00 – Osnove biodinamike, 14.00 – Povezovalni center za zelišča, 15.00 – Tržni vrtnar svetuje**Četrtek 10.30 – Izkustveno učenje z otroki iz vrta, 12.00 – Osnove biodinamike, 13.00 – Pomen proste igre za razvoj otroka, 14.00 – Vzgoja pozitivnega odnosa do napora*

Povezovalnica podnebnih ciljev – kozolec (prijava na dogodke na www.jazon.si)

*Vsak dan 12.00–14.00 – Dobri obroki pri roki**12.00–17.00 – aktivnosti za otroke**10.00–17.00 – vodeni ogledi po Permakulturnem centru**Sobota, 11.00 – rokodelstvo, 12.00 – izdelovanje izdelkov iz naravnih materialov, ljudsko*

izročilo

*Nedelja, 10.00 – Tržno vrtnarjenje, igralnica za otroke**Ponedeljek, 11.00 – Biotska pestrost, 13.30 – Mikro zelenjava, 15.00 – Izzivi semenarstva, 16.00 – EIP povezovanje, 13.00 – Mini tovarna dobrih obrokov za starejše, 14.30 – Digitalizacija in starejši**Torek, 10.00 – o odpadni hrani*
Sreda, 10.00 – Ptički brez gnezda, 11.00 – Živ laboratorij KIS Living Lab, 12.30 – Svilen pot, 14.30 – medgeneracijske aktivnosti
Četrtek, 10.00 – Rešitve, storitve in produkt, nakup izdelkov iz ličja, 11.00 – Nakup z dobrim namenom, 12.30 – Living Lab, 14.30 – Socialno podjetništvo

Permakulturni center Pomurskega sejma – Brunarica ZGS ob gozdličku

11.00–12.00 in 15.00–16.00 – gozdne delavnice – odkrivamo zanimivosti gozdov

OTROŠKI KOTIČEK
Hala D1, prašičerejski paviljon
Hala D2, hlev avtohtonih živali

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, HALA A
9.00–18.00 – degustacija lokalnih ribjih jedi, simulator sečnje, info točka ARSKTRP, info točka o pridobivanju sredstev iz Pomorskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo, ekološka svetovalnica, predstavitev ekološke kmetije

BIOTEHNIŠKA FAKULTETA UL IN KONZORCIJ BIOTEHNIŠKIH ŠOL, HALA A
9.00–18.00 – predstavitev izobraževalnih programov

VARNO DELO Z MOTORNO ŽAGO, demonstracijski prostor ZGZS
Nedelja 10.00, ponedeljek, torek in sreda ob 9.30 in 14.00

POKUŠNJA VIN 50. OCENJEVANJA VINO SLOVENIJA 2024 Z VINSKO KRALJICO SLOVENIJE, VINSKI HRAM

*Nedelja: 14.00, 16.00**Ponedeljek: 14.00, 16.00**Torek: 13.30–14.30, pokušnja šampionskih vin**Sreda: 14.00, 16.00**Četrtek: 14.00, 16.00*

Sobota, 24. 8. 2024

10.00 / Prireditveni prostor pred upravo

Odprtje 62. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA

12.00 / Gozdno-parkovni nasad

Svečana zasaditev drevesa v čast državni partnerlici Bolgariji

12.00–13.30 / Dvorana 2

Izdelava strateškega načrta razvoja kmetije po metodi ISM z uporabo SMT digitalnega orodja, KGZS

13.00–15.00 / Prireditveni prostor pred upravo

Ples maskot, tekmovanje v plesanju polke

13.00–15.00 / Dvorana 5

Sistem za zagotavljanje zdravja tal in trajnosti kmetijstva, Slovensko združenje za ohranitveno kmetijstvo

17.00 / Maneža

Predstavitev državnega tekmovanja oračev in tekmovanja za pokal Pomurskega sejma

Nedelja, 25. 8. 2024

9.00–18.00 / Hala A, razstavni prostor ZSPM

Tržnica mladih kmetov

9.00–9.45 / Dvorana 1 in glavna promenada

Srečanje in špalir praporščakov, ČZS

10.00 / Demonstracijski prostor

24. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, ZGS

10.00–17.00 / Hala D4 – drobnica

Pokušnja jedi iz jagnjetine

10.00–11.30 / Prireditveni prostor pred upravo

Svečana razglasitev in podelitev priznanj 23. ocenjevanja medu z

mednarodno udeležbo, kronanje Medene kraljice Slovenije

10.00-11.30 / Hala D1 – Paviljon za prašičerejo
Predavanje za rejce prašičev sodobnih pasem, KGZS – KGZ Novo mesto

11.30-12.30 / Prireditveni prostor pred upravo
Strokovna razprava o določitvi vrste medu, ČZS

12.00-13.30 / Dvorana 4
Gozdarji v Naturi 2000, KGZS

13.00-14.00 / Dvorana 2
Digitalizacija v gozdarstvu – eGozdarstvo, MKGP, ZGS

14.00-15.30 / Hala D1 – Paviljon za prašičerejo
Srečanje rejcev krškopoljskih prašičev, KGZS, KGZ Novo mesto

14.15-15.15 / Dvorana 2
Posvet: »Kako nadomestiti investicijski primanjkljaj na hribovskih kmetijah«, Združenje hribovskih in gorskih kmetij Slovenije

15.30-16.30 / Maneža
JOHN DEERE tekmovanje v vlečenju vrvi za najmočnejše slovenske fante

16.00-17.00 / Dvorana 2
Svečana razglasitev in podelitev priznanj 42. mednarodnega ocenjevanja kmetijske mehanizacije in opreme

17.00 / Maneža
Podelitev priznanj in nagrad 24. državnega sekaškega tekmovanja lastnikov gozdov

Ponedeljek, 26. 8. 2024

10.00-12.00 / Dvorana 3
Pomen lokalnih ekoloških živil v gastronomiji in trajnostnem turizmu, FKBV UM

10.00-11.30 / Dvorana 4
Predstavitev varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano in aktivnosti AVK, MKGP

10.00-13.00 / Dvorana 1
Veterinarski posvet

10.00-13.00 / Dvorana 2
Izzivi implementacije nove Uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, MGTŠ, MKGP

10.00-13.00 / Dvorana 5
Živilski posvet, UVHVVR, MKGP

12.00-13.30 / Dvorana 4
Pomen Javne službe kmetijskega svetovanja KGZS

12.30-14.30 / Dvorana 3
Digitalizacija v kmetijstvu v Sloveniji, Digitagro

13.30-15.30 / Dvorana 5
Zelenjadarski posvet, GZS, ZKŽP

12.30-15.30 / Dvorana 2
Srečanje SIP s poslovnimi partnerji

15.00 / Prireditveni prostor pred upravo
Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj 28. mednarodnega ocenjevanja sadnih sokov, brezalkoholnih pijač in embaliranih vod, 38. mednarodnega ocenjevanja mleka in mlečnih izdelkov, 45. mednarodnega ocenjevanja mesa in mesnih izdelkov, 40. ocenjevanja Slovenski oskar za embalažo

Torek, 27. 8. 2024

10.00-11.00 / Vinski hram
Srečanje Združenja slovenskega reda vitezov vina

10.00-11.30 / Dvorana 4
Analiza rezultatov SOPOTNIK-a in kontrole na kraju samem 2023, 2024, AKTRP

10.00-12.00 / Prireditveni prostor pred upravo
Srečanje ob dnevu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

10.00-12.00 / Dvorana 3
Inovativni projekti Biotehniške fakultete UL

10.00-12.30 / Dvorana 1
Podnebne spremembe in dostop do vode: Bo kmetijstvo brez namakanja obstalo?, MKGP

10.00-13.00 / Dvorana 2
Pomen kolektivnih blagovnih znamk za gastronomski turizem in razvoj podeželja, MGTŠ

11.00-13.00 / Hala D1, paviljon za prašičerejo
Kviz za mlade »Prašičereja 2024«

11.15-12.15 / Vinski hram
Srečanje Evropskega reda vitezov vina

11.30-12.00 / vzorčni nasadi N4 – sejemski vinograd
Demonstracija čiščenja ESCE, JPZ Janez Zorko s.p. in KGZS, KGZ Maribor

11.45-12.45 / Dvorana 4
Smernice za prilagoditev pridelave grozdja in vina podnebnim spremembam in zahtevam trga, KIS in partnerji

12.00-14.00 / Dvorana 5
Sadjarski posvet, GZS, ZKŽP

12.30-13.15 / Vinski hram
Srečanje sommelierjev

13.00-14.30 / Dvorana 1
Podelitev priznanj »S kmetije za vas«, KGZS

13.00-14.30 / Dvorana 4
Ekološko kmetijstvo v času podnebnih sprememb, MKGP

14.30-16.30 / Dvorana 5
Madžarsko-slovenski poslovni forum

15.00 / Prireditveni prostor pred upravo
Svečana razglasitev rezultatov in podelitev medalj 50. odprtega državnega ocenjevanja vin

18.00 / Stadion
Tekma vinske reprezentance Slovenije

Sreda, 28. 8. 2024

9.30-10.00 / Dvorana 3
Delavnica o identifikaciji in registraciji prašičev, UVHVVR

10.00-12.00 / Dvorana 3
Zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov z načrtno odbiro plemenskih svinj in merjascev, podelitev priznanj prašičerejcem, KGZS

10.00-17.00 / Hala D4 – drobnica
Pokušnja jedi iz jagnjetine

10.00-12.00 / Dvorana 4
Priporočila za ravnanje rejca ob pokolu rejnih živali po zavarovanih živalskih vrstah, Potrjevanje izvora in porekla belokranjske pramenke, Zveza društev rejcev drobnice Slovenije, KGZS – KGZ Novo

mesto

10.00-14.00 / Prireditveni prostor pred upravo
Podelitev priznanj Zadružne zveze Slovenije

10.00-17.00 / Dvorana 5
Meet4Business AGRA 2023, RRA za Podravje – Maribor

11.00 / Dvorana 1
Srečanje avstrijske Štajerske

12.30-15.30 / Dvorana 2
Srečanje partnerjev SRIP HRANA, GZS, ZKŽP

13.00 / Hala C3, razstaveni prostor Relax in Radia Slovenske gorice
Žrebanje nagrad

14.00-15.00 / Maneža
Predstavitev slovenske avtohtone pasme kraški ovčar in podelitev priznanj

14.00-16.00 / Dvorana 4
Znanost o krškopoljskem prašiču, Visokostorilna in trajnostna vzreja tekačev pasme krškopoljski prašič s pomočjo preciznih krmilnih avtomatov, KGZS – KGZ Novo mesto

15.00-16.00 / Maneža
Predstavitev pasem ovc in koz s strokovnim komentarjem, prikaz striženja ovc, obrezovanja parkljev, rokovanja z drobnico in dela ovčarskega psa border collieja, modna revija oblačil iz ovčje volne, podelitev priznanj MKGP, Zveza društev rejcev drobnice Slovenije

Četrtek, 29. 8. 2024

10.00-13.00 / Dvorana 1
Posvet o javnem naročanju in aktualnih prehranskih temah, GZS, ZKŽP

11.00-13.00 / Dvorana 5
ZELIŠČNI FORUM Republike Slovenije 2024, Društvo zeliščarjev Pomurja

13.00 / Prireditveni prostor pred upravo
14. srečanje starodobnih traktorjev Steyr

Pridružite se nam na 56. MOS-u!

Tudi letos vam Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) ponuja možnost cenejšega nastopa na 56. MOS-u, ki bo potekal med 18. in 22. septembrom v Celju. Najbolj tradicionalni in največji sejamski dogodek poleg bogate tradicije in trajnostne vizije vsako leto prinaša tudi veliko novosti.

MOS je eden najpomembnejših poslovno-sejamskih dogodkov v regiji, ki privablja pozornost tako razstavljalcev kot obisko-

valcev iz Slovenije in tujine. Lani se je na MOS-u predstavilo kar 600 razstavljalcev iz 10 različnih držav, skupaj pa so predstavili več kot 1.000 priznanih blagovnih znamk. Lanski smo dosegli zavidljivo številko – več kot 65.000 obiskovalcev.

Prijazno vas vabimo, da se tudi vi predstavite v segmentu MOS TURIZEM v sejamski dvorani C, kjer se predstavijo ponudniki s področja turizma in kulinarike. Na MOS-u lahko odlično predstavite svoje

izdelke potencialnim strankam in jim obenem ponudite priložnost, da izdelke vidijo ter preizkusijo v živo in spoznajo pristne zgodbe, ki jih piše vaše podjetje.

Ne odlašajte! Rezervirajte svoj prostor čim prej in izkoristite edinstveno priložnost za navezovanje poslovnih stikov in uspešno promocijo vašega podjetja.

Letos smo vam pripravili še posebej ugodno ponudbo, da bi lahko s čim manj stroškov predstavili svoje dejavnosti in dosegli nove kupce.

Članom KGZS tako nudimo možnost najema lesenega pulta s steno in 6 m² razstavnega prostora za samo 475,47 evra (brez ddv). Cena vključuje neopremljen prostor z lesenim pultom in steno, prijavnino, spletni katalog in ekološko nadomestilo.

Za več informacij o prijavi in udeležbi se obrnite na Ireno Škorja na e-naslovu: irena.skorja@ce-sejem.si.

Pohitite s prijavo, saj je število prostih mest omejeno!

Ne zamudite svoje priložnosti in že danes postanite razstavljalcev na 56. MOS-u!

 Celjski sejem

56. MOS

18.–22.
SEPTEMBER 2024

**MOS DOM, MOS TURIZEM, MOS B2B,
MOS TEHNIKA & DIGITALIZACIJA, MOS PLUS**

Kakovost s podeželja

Ponudba za sodelovanje na sejmu Narava-zdravje 2024

Tudi letos vam Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z organizatorjem sejma Gospodarskim razstaviščem ponuja možnost cenejšega nastopa na 54. sejmu Narava-zdravje, ki bo potekal od 10. do 13. oktobra 2024 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Vzporedno bo s sejmom potekala 30. razstava eksotičnih živali Bioexo.

Zakaj je pomembno sodelovati na sejmu

Letos smo vam pripravili še posebej ugodno ponudbo, da bi lahko s čim manj stroški predstavili svojo dopolnilno dejavnost in prišli do kupcev. Naša želja je, da bi se za sodelovanje na sejmu odločilo čim več kmetij in da s tem pokažemo prebivalcem mesta Ljubljana in drugim, kako kakovostne pridelke in izdelke ponuja slovenski kmet. Sodelovanje na sejmu je hkrati tudi priložnost, da vzpostavite stik z novimi kupci in da s prodajo za pošteno ceno dobite potrdilo o kakovosti vaših izdelkov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) nudi tistim, ki se ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji, kakovosten servis, naj bo to svetovanje, pomoč pri registraciji, tudi tehnološko svetovanje ali usmeritve, kako tržiti svoje izdelke. Dejstvo je namreč, da so dopolnilne dejavnosti na kmetiji zaradi večinoma majhnih kmetij v Sloveniji vse bolj iskan način, kako povečati delovno mesto in ohraniti ter razvijati kmetijo. V veliko primerih

je prav dopolnilna dejavnost eden od razlogov, da se mladi lažje odločijo za prevzem kmetije.

Seveda stvari še niso popolne. Raziskave kažejo, da bi bilo dopolnilnih dejavnosti in podjetništva na podeželju lahko še veliko več. Zato bomo na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije v prihodnje večjo pozornost namenili pridobivanju in posredovanju posebnih

1000 Ljubljana ali na e-naslov: narava.zdravje@gr-sejem.si. Poleg ustrezne prijave sta pogoj za sodelovanje na sejmu tudi članstvo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije s poravnanimi vsemi obveznostmi in urejena ustrezna dokumentacija za prodajo. Če ne boste pravočasno oddali prijave, vam ne moremo zagotoviti možnosti udeležbe na sejmu, cene razstavnega prostora ali vpisa v sejemski katalog!

Več o sejmu si lahko preberete na spletni strani organizatorja www.narava-zdravje.si,

Kontakti

Kontaktna oseba Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije:

Robert Peklaj
robert.peklaj@kgzs.si
tel.: 041 779 132

Kontaktna oseba Gospodarskega razstavišča:

Aljaž Škarabot
aljaz.skarabot@gr-sejem.si
tel.: 051 620 522

znanj. Prav tako si bomo prizadevali za lažji in organiziran dostop do kupcev, kamor sodi tudi nastop na sejmih, kot je sejem Narava-zdravje.

Vabimo vas torej, da se pod okriljem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavite približno 18.000 obiskovalcem sejma Narava-zdravje 2024!

Ne prezrite

Prijava je možna le za celotno trajanje sejma (4 dni).

Rok za prijavo: **27. avgust 2024** (možne so samo pisne prijave).

Prosimo, da izpolnjenno prijavnico pošljete na naslov: Gospodarsko razstavišče d.o.o., Dunajska cesta 18,

dodatne informacije glede sodelovanja pa lahko dobite na naši spletni strani www.kgzs.si/narava-zdravje ali pa vam jih posreduje kontaktna oseba.

» ROBERT PEKLAJ, KGZS

EKO
certifikat

Ekološki insekticidi

Asset Five

- Vsebuje piretrin 5 %
- Široka registracija
- Kratka karenca

Agree WG

- Vsebuje bakterijo *Bacillus Thuringiensis*
- Proti gosenicam
- Brez karence

 SEJEM NARAVA-ZDRAVJE
Živim zdravo z naravo
10. - 13. 10. 2024

  GR70^{LET}

080 16 22

www.metrob.si

Fitofarmaceutska sredstva uporabljajte varno. Pred uporabo vedno preberite etiketo in informacije o sredstvu.

Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano

Sredi letošnjega maja je po dr. Jožetu Podgoršku in Igorju Hrovatiču mesto varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano prevzel Branko Ravnik.

Prehranski sektor je tudi danes pred izjemnimi izzivi. V tej luči je učinkovito delovanje živilske verige ključni pogoj za njihovo naslavljanje. Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano pri soočenju z njimi in njihovem naslavljanju lahko doda kamenček v mozaiku.

Naloga varuha, ki jih določa Zakon o kmetijstvu, so razdeljene v dve skupini, in sicer varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano spremlja ravnanja deležnikov v verigi preskrbe s hrano, objavlja primere dobrih poslovnih praks na spletni strani varuha in o tem obvešča javnost v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov in varovanje poslovnih skrivnosti. Kot drugo pa varuh priglasil Javni agenciji Republike Slovenije za varstvo konkurence morebitna nedovoljena ravnanja v verigi preskrbe s hrano.

Različna pričakovanja

Zavedati se je treba, da so pričakovanja med deležniki verige

zelo različna in to ne le med različnimi panogami, temveč tudi med sektorji. Različna so tudi glede na velikost, obliko, lastništvo, upravljanje, obseg dejavnosti posameznih izvajalcev dejavnosti in številnih drugih dejavnikov.

V Sloveniji prideluje kmetijske pridelke in redi živali prek 50.000 kmetijskih gospodarstev, kmetijskih zadrug z odkupom je okrog 90, živilskopredelovalnih obratov je prek 800, prodajal v trgovini na drobno imamo prek 1.000, večino trga obvladuje sedem trgovcev, obratov v dejavnosti streljave hrane in pijač je prek 8.500, potrošnikov, ki se dnevno prehranjujemo, nekaj več kot 2 milijona, k temu lahko prištejemo še 15 milijonov turističnih nočitev gostov iz tujine.

Raznolikost pričakovanj in interesov te množice sodelujočih se v največji meri poenoti na ravni organizacij, ki zastopajo posamezne panoge. Kot varuh sem opra-

vil razgovore s predsednicami oz. predsedniki Kmetijsko gozdarsko zbornice Slovenije, Zadržne zveze Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, Trgovinske zbornice Slovenije in Zveze potrošnikov Slovenije. Del sistema je tudi Agencija za varstvo konkurence kot organ, ki ima inšpekcijska pooblastila v postopkih, ki so določeni z zakonodajo.

Prednostna lista nalog

Na osnovi teh razgovorov in programa, pripravljenega ob nastopu mandata, so bile postavljene naslednje prioritete:

- Ničelna toleranca do nedovoljenih ravnanj in slabih praks v agroživilski verigi.
- Nov poslovni model za certi-

ficirane izdelke s poudarkom na shemi Izbrana kakovost Slovenija.

- Poseben poudarek lokalnim preskrbnim verigam in vlogi malih ter srednje velikih tržno usmerjenih kmetij v teh verigah.

Spodbujam vse, ki delujete v prehranski verigi, k sporočanju zaznanih nedovoljenih in drugih spornih praks varuhu odnosov v verigi preskrbe s hrano na elektronski naslov branko.ravnik@gov.si, anonimno prek spletne strani <https://www.varuhverigebrane.si>/anonimni-kontakt ali na telefonsko številko varuha 041 366 510.

Prav tako vas vabim, da sporočate primere dobrih praks sodelovanja v agroživilski verigi in druga opažanja, povezana z odnosi v prehranski verigi.

Vabim vas tudi k spremljanju zapisov na spletni strani varuha <https://www.varuhverigebrane.si/>.

»BRANKO RAVNIK, VARUH ODNOSOV V VERIGI PRESKRBE S HRANO

Grižljaj,
ki nas resnično nahrani.

Zadruga zveza Slovenije povezuje **60 zadrug** in več kot **13.500 družinskih kmetij**. Kmetje pridelajo na njih množico domačih pridelkov, ki vsak dan bogatijo naše življenje. S skrbjo za domačo pridelavo, našo krajino in več kot 150-letno tradicijo slovenskega zadrugništva pomagamo slovenskim kmetom ustvarjati prijaznejšo prihodnost za vse nas.

**ZADRUŽNA
ZVEZA
SLOVENIJE**
Domačnost.
Povezanost.
Prihodnost.

i2connect za boljše delo svetovalcev

Znanje in inovacije imajo ključno vlogo pri spopadanju kmetov, gozdarjev in podeželskih skupnosti s sedanjimi ter prihodnjimi izzivi.

Izraz **sistemi znanja in inovacij v kmetijstvu (AKIS)** je v središču kmetijskega inovacijskega ekosistema in se uporablja za opis celotnega sistema izmenjave znanja, vključno z načini interakcije med ljudmi ter organizacijami v državi ali regiji. Učinkovit AKIS podpira ustvarjanje inovacij in pospešuje pretok ter izmenjavo znanja med njimi. Če se znanje soustvarja, učinkovito uporablja in deli, bo to dodatno podprlo razvoj in širjenje inovativnih rešitev, ki delujejo v praksi.

V dobro delujočem sistemu AKIS so svetovalci bistveni. Vloga svetovalcev v novi SKP je veliko širša in vsi svetovalci morajo biti vključeni v AKIS. Kmetom, gozdarjem in podeželskim podjetnikom nudijo najnovejše ter prilagojene informacije, ki jim pomagajo pri vsakodnevnih odločitvah. Svetovalci lahko zagotavljajo tudi podporo inovacijam, tako da povezujejo ljudi in pomagajo pri pripravi ter razvoju operativnih skupin EIP-AGRI ali drugih interaktivnih inovacijskih projektov. Specializirani

svetovalci lahko nudijo dodatno podporo z znanjem o posebnih, praktičnih temah.

Svetovalci si redno izmenjujejo izkušnje z nacionalnimi in mednarodnimi raziskovalci ter z mrežami SKP, ki zbirajo in izmenjujejo rezultate inovativnih projektov. Njihovo znanje pomaga ustvarjati nacionalne ali širše rezervoarje znanja, ki lahko koristijo vsem v ekosistemu AKIS.

Interaktivne inovacije so posebna vrsta inovacij, ki obravnavajo izzive, s katerimi se soočajo lokalni akterji (svetovalci, kmetje in gozdarji) in za katere ni preproste rešitve.

Namen delavnic

V začetku septembra bo v okviru projekta i2connect regionalna delavnica deležnikov za osrednjo in jugovzhodno Evropo, kjer bodo partnerske organizacije omenjenega projekta in partnerske organizacije projekta Modern AKIS primerjale svoje AKIS-e.

Delavnice deležnikom AKIS omogočijo, da:

- poglobijo svoje znanje o stanju AKIS v evropskih drža-

THIS PROJECT HAS RECEIVED FUNDING FROM THE EUROPEAN UNION'S HORIZON 2020 RESEARCH AND INNOVATION PROGRAMME UNDER GRANT AGREEMENT N. 1010191

vah ter o sedanji in potencialni vlogi svetovalnih služb pri krepitvi AKIS,

- izmenjava mnenj o skupnih značilnostih in razlikah stanja AKIS v določenem območju Evrope,
- zbiranje spoznanj, izkušenj iz ugotovitev ter razprav v strategijah AKIS posameznih držav v nacionalnih strateških načrtih SKP.

Ciljno občinstvo teh delavnic so:

- koordinacijski in upravljalni organi AKIS,
- javne in zasebne svetovalne organizacije,
- raziskovalne in izobraževalne ustanove,
- kmetje/gozdarji in organizacije kmetov/gozdarjev,
- nevladne organizacije, strokovna združenja, industrija na začetku in koncu proizvodne verige.

Vključevanje svetovalcev v slovenski AKIS

V Sloveniji je javna služba kmetijskega svetovanja vključena v Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije. Terenski svetovalci sodelujejo s specializiranimi svetovalci, da bi vzpostavi-

vili učinkovit pretok znanja. Ko terenski svetovalci potrebujejo bolj poglobljeno znanje, lahko pokličejo 'zaledno službo' specializiranih svetovalcev, ki so dobro povezani z raziskovalci, podeželskimi mrežami, strokovnjaki iz javnih služb in drugimi v AKIS ekosistemu. Oni organizirajo usposabljanja za terenske svetovalce in pripravljajo izobraževalno gradivo za kmete. To sodelovanje med svetovalci jim pomaga, da z usmerjenim svetovanjem pokrijejo širši spekter in krepijo njihovo povezavo s kmeti, podeželskimi skupnostmi ter inovativnimi projekti, kot so EIP-AGRI operativne skupine. Slovenski svetovalni pristop spodbuja pretok znanja in sedaj si tudi prizadevamo okrepiti povezave z raziskovalci in izobraževalnimi programi ter organizirati več dejavnosti usposabljanja in demonstracij.

V okviru projekta i2connect se izvajajo tudi pregledi dobrih praks praktičnih primerov, kjer bosta v juniju tujim partnerjem predstavljena dva EIP projekta: »BonitaSI«, pri katerem so sodelovali poleg ostalih prof. dr. Jerneja Jakopič z BF Univerze v Ljubljani, pridelovalca sorte Bonita Anton Koršič in Gregor Šušterič ter svetovalec, specialist za sadjarstvo iz KGZS Zavoda Maribor Andrej Soršak in projekt »Uvedba novih mehanskih in avtonomnih avtomatiziranih tehnologij za trajnostno pridelavo grozdja v vinogradih«, ki ga je vodil prof. dr. Peter Berk iz FKBV Univerze v Mariboru, poleg ostalih pa sta sodelovala še Urban Petrič iz vinogradniške kmetije Vina Petrič in svetovalec Marko Breznik iz KGZS Zavoda Maribor. Vsak od teh dveh praktičnih primerov je bil usklajen z drugim primerom dobre prakse iz tujine ter jim bo predstavljen. Na sejah pregleda dobrih praks se predvsem želi izvedeti, zakaj je bil posamezen praktični primer tako uspešen in kateri so bili posamezni učni trenutki primera.

» SAŠA PLESTENJAK, KGZS

CREINA

CISTERNE ZA GNOJENJE Z NIZKIMI IZPUSTI

CELOVITA REŠITEV ZA MANIŠE IN GORSKE KMETIJE

DEPONATOR GNOJEVKE S KROŽNO BRANO ZA POLJEDELCE

Več informacij na:

☎ 051 360 097

✉ info@creina.si

🌐 www.creina.si

Varnostni pas ni za okras!

Uporaba varnostnega pasu prepreči, da bi voznik v primeru prevrnitve ali druge nesreče padel iz kabine pod traktor.

V zadnjih letih največ voznikov traktorjev umre, ko pri nezgodi (prevrnitvi) padejo pod kabino, ker niso bili privezani in niso uporabljali varnostnega pasu, tudi če je bil na traktorju vgrajen varnostni pas. V letu 2022 je na tak način umrlo osem od desetih smrtno ponesrečenih voznikov traktorjev, lansko leto šest od de-

pričevanja ne zaležejo kaj dosti. Morda lastna izkušnja – seveda ne, da bi to preskusili pri dejanskem prevračanju. Na simulatorju. In na preskus uporabe varnostnih pasov vas v Strojnih krožkih Slovenije ponovno vabijo na sejmu Agra. V preteklih dveh letih so v sodelovanju z AMZS v Gornji Radgoni pripravili preskus v

Na levi varnostni pas ALR (Automatic Locking Retractor), ki se zapahne ob zapenjanju (črn), in na desni varnostni pas ELR (Emergency Locking Retractor), ki se zapahne v sili in ima prilagodljivo dolžino, ko se voznik obrne nazaj (oranžen).

Simulacijska nagibna traktorska kabina, ki bo na voljo za preskus pomena uporabe traktorskih pasov na sejmu Agra.

vetih smrtno ponesrečenih. Z veliko verjetnostjo bi preživel, če bi uporabljali varnostni pas. Pa ga niso. Kakor ga v traktorju komaj kdo oz. le redki, zelo redki. Tudi v traktorjih, ki ga imajo vgrajenega. Pa bi ga morali uporabljati. Teh traktorjev je okoli 40 % in so bili prodani kot novi od leta 2004 naprej, ko je bila uvedena homologacija za traktorje. Starejših, ki nimajo nameščenih varnostnih pasov, je 60 % in zanje trenutno predpisi tega še ne zahtevajo.

Nagibna kabina

Kako prepričati (ne)prepričane? Kot kaže, besede, pre-

simulatorju prevračanja. Letos pa bo varnostni pas mogoče preskusiti v kabini traktorja, in sicer nagibni kabini, ki so jo za tovrstne preskuse pripravili v Biotehniški šoli Rakičan. Tako bodo obiskovalci lahko občutili dogajanje, ko se začne traktor prevračati, in kako pomembno je biti v takih primerih privezan z varnostnim pasom ter se obdržati v preživetvenem prostoru kabine, če se traktor zares prevrne. Nagibna kabina bo postavljena na prostoru pred halo B pod nadstreškom med poslovno stavbo sejma in halo B. Tako bo preskus mogoč tudi v primeru dežja.

Varnostni pas in udobje

Pogosto slišimo, da vozniki traktorjev ne uporabljajo varnostnega pasu, ker jih ovira pri delu. Takim mnenjem je težko pritrditi, posebej še, če se zavedamo, da nam varnostni pas lahko reši življenje in če je njegova uporabna predpisana, če je v traktorju vgrajen. In večina tistih, ki varnostni pas začne uporabljati, na lastno presenečenje ugotovi, da postane vožnja z varnostnim pasom bolj sproščena, da na sedežu sedimo bolj udobno, kot če nismo privezani. Občutek je enostavno drugačen in če nismo privezani, nam nekaj manjka.

Pri traktorskih varnostnih pasovih s samodejnim navijanjem poznamo dva tipa pasov glede na zapahnitev. Običajni (oziroma starejšega tipa) so

pasovi, ki se zapahnejo ob zapenjanju oz. z angleško oznako ALR (Automatic Locking Retractor – zapahnitev ob zapenjanju) in se ne prilagajajo po dolžini, ko se voznik na primer obrne nazaj. Novejši so varnostni pasovi tipa ELR (Emergency Locking Retractor – zapahnitev v sili), ki se zapahnejo le, kadar je potrebno (nagib, hitro premikanje, npr. pri nenadni zaustavitvi), sicer pa se po dolžini prilagajajo premikanju voznika kot pri avtomobilskih varnostnih pasovih. Oba tipa pasov si bo mogoče praktično ogledati in preskusiti na Agri, in sicer na demo kovčku.

» MARJAN DOLENŠEK, KGZS – ZAVOD LJUBLJANA

Najdete nas na sejmu AGRA
24.8. – 29.8.2024

IGLUJI ZA TELETA

041-268-402 - Dina
info@jodito-f.si
www.jodito-f.si

Resetke, silosi, gume, hlevska oprema

Delo, ki žanje rezultate

Biodinamika je način kmetovanja oziroma obdelovanja zemlje, ki poleg ekoloških upošteva zakonitosti naravnega gibanja Zemlje in letnih časov.

Na ekološki (od leta 2003) oziroma biodinamični (od leta 2012) kmetiji Černelič, Dečno selo 48, Artiče, ki nosi tudi certifikat Demeter (več na povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=vfPZG4Szmic>), obdelujejo 47 ha kmetijskih površin. Od tega imajo večino zemljišč v najemu v desetih vaseh, 8 ha pa je lastnih površin, ki so jih kupili. Zelenjavo in jagode pridelujejo večinoma v zavarovanih prostorih na približno 1 ha v neposredni bližini kmetije, poljščine na 1,8 ha površin, ostale obdelovalne površine pa predstavljajo travniki in pašniki, saj potrebujejo pašo in krmo za okoli 40 glav goveje živine, katere se pasejo na hribovitih območjih, kjer je obdelava s stroji otežena.

Na kmetiji so z uporabo biodinamičnih praks obdelave tal in kolobarjenja z dosevkami za podor v manj kot petih letih tudi degradirana zemljišča uredili do te mere, da danes na njih lahko pridelujejo najzahtevnejše poljščine. Izboljšano rodovitnost teh tal dokazujejo tudi s kemijskimi analizami tal, ki pokažejo veliko povečanje organske snovi že kar v treh letih. Tla so tako postala živa in dobro oskrbljena s humusom. Tako dajejo velik poudarek tehnologiji pridelave rastlin, ki temelji na izboljšanju rodovitnosti tal, izboljšanjem kolobarjenja, ki vključuje pestre dosevke za podor, ter izdelavi in uporabi biodinamičnih preparatov za škropljenje tal in rastlin. Za gnojenje kme-

tijskih površin uporabljajo le kompost, predelan iz domačega gnoja. V zadnjih letih so investirali tudi v novo akumulacijsko jezero, ki jim služi kot zalogovnik vode za namakanje, večji rastlinjak, sončno elektrarno in priključke za obdelavo tal brez oranja ter spravilo sena.

Večino svojih polj obdelujejo z manjšim traktorjem in manjšimi priključki z majhno hitrostjo do 5 km/h in to praviloma brez strojev, ki so gnani s kardanom. Veliko strojev so zahtevam biodinamike priredili sami ali pa so jih proizvajalci po njihovih predlogih.

Pridelke prodajajo neposredno na tržnici v Ljubljani, nekaj prodajo šolam in drugim javnim ustanovam, kar tretjino pridelkov pa prodajo neposredno na domu. Vseskozi imajo jasen cilj: pridelovati zdravo hrano s pristnim vonjem in okusom!

Zvone Černelič v svojem posevku žit (foto: Tatjana Kmetič Škof)

Številna priznanja

Kmetija Černelič velja že vrsto let za primer dobre kmetijske prakse, še posebej ekološke in biodinamične. To dokazujejo tudi številni obiskovalci kmetije, konvencionalni, ekološki in biodinamični kmetje iz Slovenije in tujine ter njihova društva in združenja. Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) kmetijo pogosto vključuje v svoja usposabljanja za kmete, kjer Zvone Černelič odkrito in zelo slikovito predstavi njihove praktične izkušnje po ekoloških ter biodinamičnih metodah kmetovanja. Svoja znanja aktivno prenaša tudi preko Združenja Ajda Posavje, ki mu predseduje, in preko Združenja za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Njegova aktivnost je na kmetijo pripeljala tudi svetovno znana imena na področju ekološkega in biodinamičnega kmetovanja, kot so Alex Podolinsky, Paschal Falceran in drugi.

Leta 2020 so na natečaju Evropske komisije in Evropske mreže za razvoj podeželja »Rural Inspiration Award

2020«, katerega namen je dvigniti prepoznavnost politike razvoja podeželja in prispevka Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) k biogospodarstvu in boju proti podnebnim spremembam ter spodbuditi izmenjavo znanja in povezovanje, dobili največ glasov v posebni kategoriji »Popular vote«. V letu 2021 je kmetija prejela glavno nagrado, ki je bila tudi finančno podkrepljena, za izboljšanje biotske pestrosti in vsebnosti organske snovi v tleh, ki vplivata na boljšo rodovitnost tal ter večjo odpornost kmetije na podnebne razmere, ki jo podeljuje Evropska organizacija lastnikov zemljišč (ELO). Gre za prvi nagrajen slovenski projekt na tem področju.

Zvone Černelič poudarja velike možnosti za preusmeritev v ekološko in biodinamično kmetovanje ter potrebo po dodatnem usposabljanju JSKS o tovrstnem načinu kmetovanja. Izpostavi tudi potrebo po sodelovanju med JSKS in vzorčnimi ekološkimi kmetijami, ki skupaj lahko dajejo celovito podporo novim ekološkim kmetijam.

»TATJANA KMETIČ ŠKOF,
MATEJA STRGULEC IN
MATEJA SCHWEIGER, KGZS -
ZAVOD NOVO MESTO

demeter ZVEZA BIODINAMIKOV SLOVENIJE
IN
ZDRUŽENJE DEMETER SLOVENIJA

VABITA NA

2. PRAZNIK BIODINAMIKE

sobota
14. september 2024
od 9.00 do 16.00
Pogačarjev trg
Ljubljana

100-letnica BIODINAMIKE

- Prodajne stojnice biodinamičnih in ekoloških kmetij
- Predstavitev biodinamičnih društev
- Otvoritev in kulturni program ob 10. uri
- Predstavitev biodinamičnih kmetij na velikem zaslonu
- Razstavnici ponovi z informacijami o nastanku biodinamične metode kmetovanja in razvoju v Sloveniji
- Delavnica polstenja mil

Spoštijvi do Zemlje že od 1924!

Ali nas mora skrbeti rjavenje krošenj bukve?

V zadnjih letih zaradi globalizacije in podnebnih sprememb tudi v slovenskih gozdovih zaznavamo vse večji porast novih boleznih in škodljivcev, zato se ob neobičajno množičnem pojavu rjavih krošenj na bukvi letos marsikdo zaskrbljenostjo ozira proti gozdovom ter se sprašuje kaj se dogaja.

K sreči v tem primeru ne gre za nov pojav, ampak za poškodbe na bukovih listih zaradi prenamnožitve majhnega hrošča, imenovanega bukov rilčkar skakač (*Orchestes fagi* (L.)), ki ga gozdarji in lastniki gozdov poznamo in že desetletja spremljamo v naših gozdovih.

Namnožitev je posledica za razvoj hrošča ugodnih vremenskih pogojev v času odlaganja jajčec in razvoja ličink, torej spomladi, v primerih, kadar so višje povprečne temperature zraka in nizke količine padavin. Najverjetneje na velikost populacije vplivajo tudi mile zime, saj je preživetje hroščev med prezimovanjem verjetno večje.

Bukov rilčkar skakač je majhen, 1,5 do 3 mm dolg temno rjav hrošček z rilčkom, ki je ime dobil po značilnosti, da s svojim zadnjim parom močnih nog odskoči stran ob vsaki najmanjši nevarnosti. Razširjen je po vsej Evropi, najdemo ga tudi povsod po Sloveniji.

Kako se širi

Bukov rilčkar skakač razvije samo eno generacijo na leto. Kot odrasel hrošč prezimi v stelji, listnem opadu, v razpokah skorje. Spomladi, praviloma v drugi polovici aprila in v začetku maja, v času odpiranja brstov, hrošči, ki so uspešno prezimili in za svoj nadaljnji razvoj potrebujejo hrano, priletijo na razvijajoče se prve mlade bukove liste ter začnejo z zrelostnim žrtjem, kar je na listih vidno kot luknjičaste izjede.

Po aprilskem dvorjenju in oploditvi samica odlaga jajčeca v zareze, izrezane vzdolž glavne listne žile na spodnji strani lista. Iz jajčec se v sredini maja razvijajo ličinke, ki se hranijo z listno sredico in izjedajo značilen vi-

jugast rov, ki poteka med sosednjima stranskima žilama proti listnemu robu, kjer se razširi v nepravilno obliko. Poškodovani listi so objedeni, se sušijo in rjavijo. Ličinke se zabubijo v začetku junija in konec junija izletijo novo razviti hrošči, ki objedajo listje vse do septembra, ko se odpravijo na prezimovanje. Ob močnih namnožitvah lahko osebkni posamezne liste pojedó do te mere, da od njih ostanejo le listne žile.

Glavna gostiteljska rastlina bukovega rilčkarja skakača je bukev (*Fagus sylvatica* (L.)), najdemo pa ga lahko tudi na mnogih drugih listavcih, kot so beli gaber, breza, jelša, javor, vrbe, škodo pa dela tudi na sadnih drevesnih vrstah, kot npr. jablani, češnji, breskvi ipd.

Bukov rilčkar skakač je del naravnega ekosistema slovenskih gozdov. Njegove namnožitve se pojavljajo nepričakovano, v dolgih in nepravilnih časovnih presledkih ter trajajo razmeroma kratek čas. Pogosto se pre-

kinejo že naslednje leto, bukev pa spet normalno odžene.

Prekinitev namnožitev se po vsej verjetnosti zgodi zaradi neugodnih vremenskih razmer za bukovega rilčkarja skakača ali zaradi namnožitev njegovih naravnih sovražnikov.

Bukov rilčkar skakač lahko ob močnem napadu zmanjša letni prirastek bukve, zaradi poškodb lahko pride tudi do prezgodnjega odpadanja žira, na osnovi dosedanjih izkušenj pa ugotavljamo, da bukve življenjsko ne ogroža, zato ga ne zatiramo.

Več vzrokov za slabše stanje

Gozdarska stroka sicer ugotavlja, da se vitalnost bukve v zadnjih desetletjih v Sloveniji in tudi širše v Evropi poslabšuje. Nedavna raziskava pri nas je pokazala, da je v proces hiranja vključenih več škodljivih dejavnikov, med njimi tudi bukov rilčkar skakač, vendar je bil prispevek vrste k obsegu poškodovanosti bukve ocenjen za majhnega.

Treba je omeniti, da je med drugim lahko razlog za rjavenje krošenj bukve v letošnjem letu tudi pozeba, predvsem v višjih in hladnejših legah. Rjavenje krošenj se zaradi različnih razlogov pojavlja tudi pri iglavcih. Najvidneje to opazimo npr. pri smreki ob prenamnožitvah smrekovih podlubnikov, čemur smo pričla tudi v letošnjem letu,

kjer pa zaradi varstva gozdov ukrepamo.

Za zagotavljanje stabilnih in zdravih gozdov je pomembno, da gozdove redno pregledujemo in v sodelovanju z gozdarsko stroko izvajamo ukrepe za preprečevanje boleznih, s celostno nego krepimo njihovo odpornost, kar lahko dosegamo z rastišču prilagojenimi drevesnimi vrstami, z dajanjem prednosti naravni obnovi, z ustrezno debelinsko in vrstno strukturo gozda – več mladih in mešanih gozdov, ohranjanjem in krepitvijo biotske raznovrstnosti, zagotavljanjem usklajenih razmerij med gozdom in divjadjo, upoštevanjem požarne ogroženosti pri snovanju gozda in načrtnem odkrivanju tujerodnih škodljivih organizmov.

Za učinkovito in aktivno gospodarjenje je potrebno ustrezno znanje o gozdovih, primeren odnos do gozda od uporabnikov, dobro sodelovanje vseh členov gozdno-lesne verige, razvit trg delovne sile, dobra opremljenost, uporaba varnostne opreme ter upoštevanje pravil varnega dela.

» ALOJZIJ GLUK, KGZS

SEJEM AGRA

NEW HOLLAND

- POPUSTI NA MODELE IZ ZALOG
- POPUSTI NA NADOMESTNE DELE
- UGODNO FINANCIRANJE
- ZANESLJIVA POPRODAJNA PODPORA

GLAVNA NAGRADA 3.000 EUR POPUSTA •
2x1.000 EUR POPUSTA IN 3x500 EUR POPUSTA •
OSTALI SODELUJOČI - MATERIAL ZA SERVIS MOTORIJA •

OB NAKUPU TRAKTORIA V OBOJBIJU OD 24.8.00 15.9.2024
ČEB NAGRAD BO 18.9.2024

Vabimo vas, da nas obiščete na sejmu Agra od 24. do 29.8.2024

ITRO d.o.o. / PE Štore, Železarska c. 3, 3220 Štore
(03) 780 57 12 (14, 15) / www.newholland.si

NEW HOLLAND

Kako ravnati z odpadno folijo

V Sloveniji je zaživel model recikliranja agro stretch folije in folije za silose

Zakonodaja na področju ravnanja z odpadki je v zadnjih nekaj letih izredno napredovala. Odpadke je prepovedano puščati v naravnem okolju, odmetavati ali nenadzorovano obdelati. Odpadna folija silažnih bal in koritastih silosov sodi med odpadke iz kmetijske dejavnosti (klas. št.: 02 01 04 – odpadna plastika iz kmetijstva), zato je povzročitelj odpadka odgovoren, da odpadki odstrani s kmetije na ustrezen način. Slednji mora po zakonodaji odpadke oddati zbiralcu odpadkov in pri njem pridobiti tudi potrdilo o oddaji odpadka.

V Sloveniji je konzerviranje krme razširjena tehnika shranjevanja krme. Kmetijska gospodarstva (kmetije) krmo shranjujejo v balah in v koritastih silosih. Velik problem na kmetijah predstavlja odpadna folija silažnih bal in folija iz silosov. Za primerno skladiščenje odpadne folije potrebujejo kmetije dodaten prostor, ki ga je zaradi volumna folije težko zagotoviti. Zaradi navedenega razloga se odpadna folija odlaga tudi na prepovedanih odlagališčih ali na tako imenovanih črnih odlagališčih ali pa se uporablja tudi kot gorivo oziroma je uničena v naravi s sežigom. Neustrezna obravnava odpadne folije ni v skladu z zakonodajo in kot taka dodatno bremeni okolje, saj le-ta deluje toksično na zrak, zemljo in vodo.

Kje in kako oddati folijo

Glavni namen vzpostavitve modela zbiranja in reciklaže odpadne agro-stretch folije za bale in folije za silose je bil zmanjšati njene negativne posledice na okolje in olajšati organizacijo predaje odpadne folije s kmetij v recikel. V skladu z zakonodajo so nosilci kmetij odgovorni, da sami poskrbijo za ustrezen odstranitev tovrstnega odpadka. V sklopu projekta EIP – Vzpostavitev modela reciklaže Agro-stretch folije za

bale in silažne folije s ciljem olajšati organizacijo za kmete in zmanjšati negativne posledice na okolje se je vzpostavilo zbiranje odpadne folije v zbirnih centrih po Sloveniji in razvila spletna aplikacija, ki podpira model zbiranja in reciklažo odpadne folije.

V času trajanja projekta so bili vzpostavljeni štirje zbirni centri, kateri (kljub temu, da je projekt zaključen) celo leto brezplačno prevzemajo odpadno folijo z živinorejskih kmetij. Vzpostavljena spletna aplikacija <https://agrofolija.si/> deluje na način, da zbirni centri vnašajo podatke o količini prevzete odpadne folije s posamezne kmetije. Te podatke predajo podjetju, ki re-

Rejcem svetujemo, da uporabijo spletno stran <https://agrofolija.si/> ter za morebitne dodatne informacije kontaktirajo javno službo kmetijskega svetovanja pri KGZS.

ciklira odpadno folijo, v primeru omenjenega projekta je to podjetje Omoplast d.o.o., ki ob prevzemu folije kmetijam preko elektronske pošte pošlje evidenčni list, s katerim imetnik oz. povzročitelj odpadkov in njihov prevzemnik potrdita oddajo ter prevzem odpadkov v RS. Spletno aplikacijo lahko koristijo tudi kmetije, ki same zberejo odpadno folijo in jo dostavijo do Omoplasta, d.o.o. Spletna platforma tudi podaja informacijo o vseh lokacijah zbirnih centrov po Sloveniji, kar kmetijam omogoča, da izberejo njim najbližjo lokacijo za oddajo odpadne folije. Spletna aplikacija omogoča tudi brezpapirno evidenco in komunikacijo med deležniki (kmetija, zbiratelj, prevzemnik, predelovalec in trgovec).

Rezultati testiranja

Prav tako je bila v okviru projekta opravljena raziskava na odprta vprašanja o materialih folije pred in po uporabi, o čistoči folije, o vplivu folije na okolje ter vplivu vre-

Folijo je treba v doglednem času pospraviti in ustrezno uničiti (foto: Anja Mežan, KGZS – Zavod Novo mesto)

menskih razmer na krmo in material folije. Rezultati raziskav so med drugim pokazali, da v krmi partnerskih kmetij ni bilo mikroplastike in da

kaže, da testirana folija tudi po enem letu še ne razpada. Razpad folije na mikroplastiko je povezan z vsebnostjo UV zaščite, ki s časom slabi. Folija po določenem času predstavlja potencial za formiranje mikroplastike, zato je pomembno, da se jo v doglednem času tudi ustrezno pospravi. Glede na navedeno je pomembno, da se naj kmetije odločajo za nakup kakovostne Agro-stretch folije, ki nudi večletno dobro zaščito za krmo in okolje.

» ANJA MEŽAN, KGZS – ZAVOD NOVO MESTO
» ALBERTA ZORKO, KGZS

travniki na teh kmetijah z mikroplastiko še niso onesnaženi. Prav tako so bili opravljeni testi na staranih balah, katerih rezultati kažejo, da tudi po enem letu mikroplastike v krmi ni bilo zaznati, kar

ZVEZA DRUŠTEV REJCEV DROBNICE SLOVENIJE

Izbrana kakovost – drobnica

Zveza društev rejcev drobnice Slovenije se je vključila v shemo izbrana kakovost za meso drobnice. Vstop v shemo je brezplačen. Potrebno je le poslati izjavo o vstopu v skupinsko certificiranje na e-naslov drobnica@km-z.si.

Vse informacije v zvezi z izbrano kakovostjo za meso drobnice dobite na spletni strani www.drobnica.si pod zavihkom Izbrana kakovost in na telefonski številki 040 663 563 (Roman Savšek). Na tej spletni strani sta posodobljena certifikat in abecedni seznam vseh, ki ste certificirani.

ZDRDS

Ekološko čebelarjenje

Ekološko čebelarjenje je vrsta in način čebelarjenja, ki se le počasi uveljavlja v slovenskem čebelarstvu.

Ker so naravne danosti z bogato krajinsko členitvijo, avtohtono kranjsko čebelo, različnimi tipi pokrajin in podnebjem v Sloveniji pestre, so odlične tudi možnosti za nadaljnji in pospešen razvoj ekološkega načina čebelarjenja, saj ta pomembno prispeva k zagotavljanju neoporečnih čebeljih pridelkov ter ohranjanju oz. izboljšanju biotske raznovrstnosti.

Pogoji

Preden se čebelar odloči za vstop v ekološko čebelarjenje, se mora seznaniti s pogoji, ki morajo biti pri tem izpolnjeni. Čebelar mora sprejeti in obvladovati dve skupini pogojev, če želi postati uspešen ekološki čebelar:

1. Izogniti se mora ostankom zdravil za zatiranje varoj.

Cilj ekološkega čebelarjenja je izogniti se ostankom zdravil za zatiranje varoj v vseh čebeljih pridelkih. Dejstvo je, da jih kmetijstvo in okolje glede tega pravzaprav ne ogrožata, saj nevarnost vnosa ostankov izvira iz čebelarstva samega. Torej je čebelar tisti, ki povzroči vnos

različnih ostankov v vosek in med.

2. Spremeniti mora svoj odnos do čebel in spoštovati njihovo prvinsko bit.

Čebelam je treba zagotoviti čim bolj naravne življenjske razmere. Panji morajo biti iz naravnih materialov (les). Ker v naravi čebele same gradijo satje, PVC-satnice ali celo PVC-sati niso dovoljeni, prav tako niso dovoljeni panji iz stiropora, maticam ni dovoljeno rezati kril itd. Prav tako se je v ekološkem čebelarjenju potrebno zavedati, da sta naravna hrana čebel med in cvetni prah. Za krmljenje čebel se lahko ekološki sladkor uporablja le v izjemnih primerih.

Vstop v ekološko čebelarjenje pomeni premik v filozofiji odnosa človek-čebela. V tehnologiji čebelarjenja zahteva določene prilagoditve, ki jih je čez noč težko izvesti. Samo dobra volja je po navadi premalo, treba se je resno lotiti procesa prilagajanja, za kar potrebujemo nekaj dodatnega znanja, pripravljeni pa moramo biti tudi na stroške.

Dobra izhodišča

Obdobje prilagajanja lahko pospešijo organizirane priprave čebelarjev na prehod v ekološko čebelarjenje. Dobra izhodišča so kolektivne blagovne znamke: Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, Kočevski gozdni med in Kraški med z zaščiteno označbo porekla. Tistim, ki že več let čebelarijo po tem načinu,

manjka do ekološkega čebelarjenja le še majhen korak.

Več konkretnih navodil za prehod v ekološko čebelarjenje lahko najdete na naslednjih povezavah:

- <https://skp.si/download/ekolosko-čebelarjenje-predavanje>
- <https://ekoloski.czs.si/>

» VLADO AUGUŠTIN

GLAŽAR

naša storitev vaša kvaliteta

MOBILNA MEŠALNICA

Izkoristite svoja žita!

Storitev mešanja krme s pomočjo mobilne mešalnice Vam omogoča pripravo kvalitetnejšega obroka za Vaše živali, ter povečuje produktivnost poslovanja Vaše kmetije!

 041 669 686

Prijavite se na zbornične e-novice:

www.kgzis.si/prijava-enovice

Žetev semen trav prvič v Slovenski Istri

Aktivnosti prilagojenega upravljanja s travniki v projektu LIFE-IP NATURA.SI na območju Nature 2000 Slovenska Istra pod skupnim imenom Istrijani za travnike.

Denarna nadomestila tudi za odpravo zarasti na kmetijskih zemljiščih v območju Nature 2000 Istra

S sodelovanjem pri ohranjanju travniških Istre, z izvajanjem prilagojenega vzdrževanja travnikov za ciljne vrste metuljev in habitatnih tipov v projektu LIFE-IP NATURA.SI lahko kmetje pridobijo spodbudna denarna nadomestila. V letošnjem letu so v projektu aktivnosti prilagojenega upravljanja s travniki razširili na prilagojeno vzpostavitev in vzdrževanje travnikov. Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica je tako 24. aprila 2024 na spletnih straneh kmetijskizavod-ng.si in natura2000.si objavil spremembo javnega poziva Istrijani za travnike. Ključna novost javnega poziva je, da lahko kmetje pridobijo tudi denarno nadomestilo za odpravo zarasti na kmetijskih zemljiščih.

Za vzpostavitev travne ruše kmetje lahko izberejo tudi brezplačno žetev semen trav

Za hitrejšo vzpostavitev travne ruše na očiščenih površinah kmetijskih zemljišč lahko kmetje v okviru javnega poziva dodatno izberejo tudi brezplačno žetev semen trav na bližnjih travnih površinah, ki jih bodo kasneje

uporabili za setev semen trav in zeli. Po odstranjenju zarasti je na golih tleh potrebno čimprej vzpostaviti travno rušo. Ena izmed projektnih zahtev je, da se za vzpostavitev travne ruše travnike dosejajo z avtohtonim in lokalnim senenim drobirjem iz ekstenzivno upravljanjih bližnjih travnikov ali se na gole površine razprostre zeleni odkos z bližnjih ekstenzivno upravljanjih travnikov. Travnike se vzdržuje tako, da se čim bolj zmanjša možnost razgaljanja tal.

S hitrejšo vzpostavitev avtohtone travne ruše se namreč prepreči možnost pojava invazivnih tujerodnih vrst rastlin (v nadaljevanju ITVr), ki se na razgaljenih tleh običajno najhitreje pojavijo. Zaradi svoje »agresivnosti« se razrasejo in preprečujejo drugim, avtohtonim vrstam, rast, razvoj in razširitev. Torej jih praktično zadušijo. Za vzpostavitev zelenega habitatnega tipa je torej nujno, da se površine zaseje z avtohtonim in lokalnim senenim drobirjem z ekstenzivno upravljanjih bližnjih travnikov. Komercialne travne mešanice namreč vsebujejo semena vrst, ki v varovanem habitatnem tipu niso prisotne, lahko pa vsebujejo tudi prime- si ITVr.

Kako dobiti semena trav

V okviru projekta se je na pilotnem območju pokazala potreba po pridobitvi semen trav. Le te se bo posejalo na površini, na kateri se bo v jesensko zimskem času predhodno odstranjevalo zarast. Žetev oziroma pridobivanje semen trav in zeli na izbranih travnikih s specifičnimi habitatnimi tipi je tudi ena izmed aktivnosti projekta LIFE FOR SEEDS, v katerem je eden izmed ciljev obnova dela travnikov na sedmih območjih Nature 2000. Semena trav nabirajo ročno, s pomočjo ročnega sesalnika ali pa uporabljajo prototipni krtačni stroj. Da bo na novo vzpostavljena travna ruša čimprej dobila lastnosti istrskih travnikov, smo se povezali z enim izmed izvajalcev krtačenja travnikov, Kmetijskim inštitutom Slovenije, ki bo po končani žetvi tudi očistil, osušil in shranil nabrana semena.

Prva žetev v Istri je potekala dva dni, v predzadnjem tednu junija, na površini v velikosti dobrih dveh hektarov in pol. Pridobljena količina semen bo zadoščala za setev površine v velikosti med 1,25 do 1,5 ha. S krtačnim strojem

smo pridobili semena iz avtohtonega travnika na nedestruktivni način, kar pomeni, da je krtačenje prijazno do travniške favne in flore, obenem pa je po žetvi še vedno ostala glavnina travne ruše, ki jo bo kmet lahko pokosil in uporabil za krmo.

Če kmetujete na območju Nature 2000 Slovenska Istra in vas zanima prilagojeno upravljanje travnikov v okviru projekta LIFE-IP NATURA.SI ali želite še dodatne informacije o projektu in aktivnostih v Istri, lahko pokličete na 05 33 51 213 ali 040 638 227 (Elena Štendler) ali pišete na elektronski naslov elena.stendler@go.kgzs.si.

»ELENA ŠTENDLER, KGZS - ZAVOD NOVA GORICA

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE17 IPE/SI/000011) sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino tega gradiva so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Akcija S kmetije za Vas

V letu 2024 smo zaključili že 29. izbor kmetij, sodelujočih v akciji S kmetije za Vas, v kateri se je za zlato sončnico potegovalo osem kmetij.

Zlata sončnica ponazarja odlikovanje kmetiji za doseženo izvirnost, domiselnost, učinkovitost promocije in prodaje ter celostno podobo kmetije. Vsem kmetijam in njihovim članom se ob tem zahvaljujemo za njihov trud in prizadevanja pri ohranjanju kmetovanja ter izkazano znanje za uspešno poslovanje.

Kmetije kot primere dobrih praks širimo tudi prek družbenih omrežij v partnerstvu s Kmečkim glasom in Portalom Agrobiznis. Skupaj z objavami v Zeleni deželi sodelujočim kmetijam omogočamo, da dosežejo večjo prepoznavnost, širijo krog kupcev, vsem pa spo-

ročamo o pomembnem prispevku kmeta in kmetijskega sektorja k skupni blaginji.

Vse prijavljene kmetije si je ogledala tričlanska komisija in ob tem ocenjevala urejenost kmetije, pristop k trženju, izvirnost in inovativnost ponudbe, uspešnost v načrtovanih poslovnih odločitvah in posebnost, ki kmetijo dela edinstveno.

Predstavitev posamezne kmetije v sliki in besedi bo izvedena 27. avgusta 2024 s pričetkom od 13. uri v dvorani 1 na sejmu Agra v Gornji Radgoni. Zmagovalna kmetija prejme priznanje zlata sončnica, denarno nagrado v višini

300 evrov in brezplačen oglas v Zeleni deželi v vrednosti 700 evrov. Vse sodelujoče kmetije prejmejo priznanje za sodelovanje in letni dostop do www.finance.si.

Kmetije so predstavljene tudi v tedniku Kmečki glas in na spletnem portalu www.kmeckiglas.com, na portalu agrobiznis.finance.si, v glasilu KGZS Zelena dežela ter na spletni strani kgzs.si. O vsaki sodelujoči kmetiji izdelani krajši videoposnetek je dostopen na spletni strani ČZD kmečki glas.

» ANDREJKA KRT, KGZS

Podeljena Zlata sončnica je dokaz urejene kmetije, na kateri se lahko oskrbimo z zdravo in kakovostno lokalno pridelano hrano ali izdelki ter storitvami.

Predstavitev kmetij

Aškerčeva domačija

Matjaž Aškerc

Senožete 1, 3272 Rimske Toplice

Na Aškerčevi domačiji se obiskovalec sreča s pomembnimi zapisi kulturne dediščine. Je ena redkih ali celo edina še živeča kmetija, ki je za Slovenijo, kmetijstvo in narodno bogastvo biser sredi neokrnjen narave, na kateri je otroštvo preživel Anton Aškerc, slovenski pesnik, duhovnik in arhivist. Življenje prednikov si lahko zamislimo v še vedno delujoči »črni kuhinji«, doma pa pravijo njihovi kmetiji »celek«, ker so vsi deli, ki sestavljajo kmetijo, v enem kosu.

Kmetija obsega 10 ha, njihova osnovna dejavnost je živinoreja (ovce, koze, krave, race, kokoši, gosi, prepelice, kunci, osli in dva ponija). Pridelujejo pa tudi zelišča, začimbe in dišavnice ter sad-

je. Vse, kar doma skrbno pridelajo, tudi predelajo in obiskovalci se z njihovimi dobrotami lahko oskrbijo ob domačem prodajnem pultu, urejenem v več kot petsto let stari kašči ali na tržnici v Trbovljah ter na številnih lokalnih prireditvah. Posebnost v njihovi ponudbi je žele damaščanske vrtnice, ki jo je pred 130 leti Aškerc prinesel iz Carigrada. Tudi njihovi mlečni izdelki se ponajajo z visokimi priznanji, dobljenimi na ocenjevanju Dobrote slovenskih kmetij. Aškerčevo domačijo obiščejo številne skupine in posamezniki. Aškerčeva hiša je sedaj muzej z etnološko in slavistično razstavo. Na kmetiji je ohranjenih veliko starih in še vedno delujočih objektov: kozolec toplar, frjača (sušilnica sadja), ahker (lesena kašča), hlev, ribnik, ki so skupaj s stanovanjsko hišo zaščiteni kot spomenik lokalnega pomena. Celokupnost kmetije predstavijo na tematskih delavnicah, organiziranim skupinam obiskovalcev in vrtcem ter šolam, ki na njihovi kmetiji kombinirajo medpredmetno sodelovanje. V več kot petsto let stari kašči pa je lično urejen degustacijski in prodajni prostor.

Arret Wines

Rok Dvojmoč

Dolenji Maharovec 40, 8310 Šentjernej

Nad Šentjernejsko dolino, obdano z vinogradi, se nahaja vinska klet, v kateri so skrbno negovana odlična vina znamke Arret Wines. Mladi gospodar Rok je svoje prvo vino naredil pri 17 letih in že takrat vedel, da bo to njegov poklic. Pojasnil je pomen besede Arret, ki izvira iz grščine in pomeni »odličnost«, in k temu se je zavezal tudi sam v skrbi vzdolž celotne verige od pridelave do končnega kupca. V letu 2023 je pričel izvajati degustacije vin za manjše in vnaprej najavljene skupine. Obisk butične kleti Arret Wines se prične z vodenim ogledom vinogradov, v osrčju katerih se nahaja klet. Rok Dvojmoč obiskovalce ob tem seznanja z različnimi sortami grozdja in metodami obdelav, ob vodeni degustaciji v kleti pa k vsakemu vinu preda sporočilno, unikatno

zgodbo, ki jo ponazarja etiketa na steklenici. Njegova posebnost so Pet Nat vina. To je peneče vino, pridelano po najstarejši metodi pridelave naravnih penečih vin. Primarna fermentacija se zaključi v steklenicah, vino pa nato zori na lastnih kvasovkah. Rezultat je sadno, sveže in živahno peneče vino. Trenutno je v ponudbi le Pet Nat vino iz

chardonnaya, letos pa bodo na trgu ponudili tudi Pet Nat vina iz modre frankinje in žametne črnine. Poleg tega imajo v ponudbi tudi dišeči traminec, laški rizling in modri pinot.

Mlada družina Dvojmoč ima smeje cilje saj si želijo, da bi kmetovanje postalo njihova glavna poklicna dejavnost. Povečati želijo vinogradniške površine in klet ter urediti zunanji degustacijski prostor in prostor za avtodome. Maja, Rokova žena, ob tem z žarom v očeh dodaja: »Midva se postaviva vsak na eno stran vrste trt in se med seboj pogovarjava ter tako sva skupaj na zmenku in času za naju.«

Hiša vina Pečarič

Martin Pečarič

Čurile 7, 8330 Metlika

Hiša vina Pečarič je družinska kmetija, na kateri se obiskovalec sreča s kulturo pitja vin ob pesmi in besedi, ki je povezana z Belo krajino. Na njihovi kmetiji raste 25.000 trt. Raznolikost v vinogradu in spretnost v kleti jim omogočata, da pridelujejo tako mirna vina kot peneča vina, nadalje suha in predikatna. Najbolj prepoznavne so njihove odlične penine, po katerih povpraševanje strmo raste.

Gospodar Martin se pri tem pošali in pove, da je že Napoleon nekoč dejal, da ko zmaguje, potrebuje penino, da proslavi, in ko mu ne uspe, potrebuje kozarček penine, da ga poživi.

Vodene degustacije v lično urejenem prostoru ob prigrizku z domačimi suhih mesninami, domačim sirom in belokranjsko pogačo, izvajajo v slovenskem in angleškem jeziku. Sodelujejo s šolskima centroma Velenje in Nova Gorica ter posebej za njih pripravijo vodene degustacije, kjer se prigrizek uja-

me z vinom. Njihov namen pri tem je, da mladim podajo znanje o kulturi pitja in okušanja vina. Na Pečaričevi izletniški kmetiji s šestdesetimi sedeži dvakrat letno izvedejo posebni prireditvi, in sicer jurjevanje ter martinovanje. Gostom ob tem pokažejo belokranjske steljnike, ki jih družina redno vzdržuje, in ob njih ter belokranjski glasbi ponudijo penino. Z degustacijo petindvajsetih vrst vina, prigrizkov hišnih dobrot in sladice nato nadaljujejo na naslovu kmetije. Kar 80 odstotkov vin prodajo na domu, pa tudi ostalih 20 odstotkov lahko na trgu hitro prepoznate po etiketah z motivom belokranjske pisanice. Ob okušanju in spoznavanju njihovih vin, še zlasti penin, bodo zadovoljne vaše brbončice.

Kmetija Marcovi

Viljem Marc

Ustje 78, 5270 Ajdovščina

Na Marcovi kmetiji se potrošnik lahko oskrbi z osnovnimi živili, izdelki za nego telesa in znanjem, ki je povezano s kmetovanjem ter dopolnilnimi dejavnostmi na kmetiji. Mateja Marc, ki se pripravlja na prevzem kmetije, je svoje znanje prevzemala od skrbnega očeta Viljema in ga dopolnila z rednim študijem ter številnimi nacionalnimi poklicnimi kvalifikacijami. Nosilka dopolnilnih dejavnosti na kmetiji je postala v letu 2019. Ukvarja se s predelavo zelišč, proizvodnjo eteričnega olja, hidrolatov, krem in mil, s predelavo in konzerviranjem sadja in zelenjave ter prikazom del iz kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Njihove pridelke in izdelke lahko nabavite na tržnici v Ajdovščini, lokalnih sejmih, v nekaterih maloprodajnih trgovinah, preko spletne platforme Ljubim domače in na naslovu kme-

tije. V vasi Ustje, ob reki Vipavi, so na naslovu kmetije uredili manjšo samopostrežno trgovinico, ki bo v kratkem odprta vse dni v tednu in v kateri bo stranka s klikom opravila nakup ter plačilo. Poleg trgovinice bo urejen prostor za sproščanje in izvajanje aromaterapije, za izvajanje katere se je Mateja že strokovno usposobila. Svoje znanje predaja tudi v obliki delavnic na Ljudski univerzi v Ajdovščini in Novi Gorici ter na kmetiji. Ambiciozna in zelo delavna Mateja ima tudi veliko načrtov. Nadaljevati želi z izvajanjem ali sodelovanjem v evropskih projektih in tako uvajati tudi na svoji kmetiji nove pristope ter nove dejavnosti. Osredotočena je predvsem na izvajanje osnovne kmetijske dejavnosti za potrebe predelave v okviru dopolnilnih dejavnosti na kmetiji v skrbi za zdravo prehrano, dobro počutje in sprostitvev.

Kmetija Pr' Krč

Jana Krč

Visoko 71, 4214 Visoko

Kmetija Pr' Krč obsega kar 35 ha obdelovalnih površin, na katerih pridelajo krmo za 150 glav živine.

Zgled skrbnih, ljubečih in delovnih staršev je Jano, čeprav še študentko živilstva in prehrane, vodil do želje po uveljavitvi lastne poslovne priložnosti. Postala je nosilka devetih dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Približno tisoč litrov mleka mesečno predela v navadne in sadne jogurte ter jogurt na grški način, maslo, skuto in kislo smetano. Lastne izdelke prodajajo na druge kmetije, glampinge, v hotele, pekarnice, bed and breakfast ponudnike ter prek prodajnih avtomatov. Z njihovimi izdelki se lahko oskrbite tudi v lični trgovinici na kmetiji, v kateri ponujajo tudi izdelke z okoliških kmetij. Vsi njihovi izdelki so polnjeni v embalažo iz stekla ali reciklirane plastike in tako skrbijo za oko-

lje. Njihovi izdelki prejemajo na ocenjevanju dobrot slovenskih kmetij zavidljive rezultate, kar potrjuje, da je Jana s svojo odločitvijo za izobraževanje in delo izbrala pravo pot. Sama pove: »Ko jogurt, izdelek zaprem, se jaz podpišem gor, in zato morajo biti izdelki brezhibni.« Na trgu poleg mlečnih izdelkov nudijo tudi doma izdelane jušne rezance in ribano kašo, salame ter klobase ter in vrste keksov ter sveža jajca. Mlada Jana ima že za letošnje poletno sezono načrte okrepitve ponudbe z domačim sladoledom in pudingi. Veliko njihovih strank, še zlasti tistih, ki se ukvarjajo s turizmom, si želi, da bi lahko svojim gostom omogočili vodene ogledne in degustacije na njihovi kmetiji, da bi gostje spoznali in videli pridelovalni in predelovalni cikel. To jih potrjuje v delu in usmeritvah in kot družina načrtujejo, da bodo že to poletje želje strank lahko tudi uresničili.

Kmetija Maroša

Aleš Maroša

Melinci 80, 9231 Beltinci

Pod blagovno znamko Kmetija Moroša, ki obsega preko 300 ha zemlje, samostojno delujejo trije nosilci kmetij: oče Aleš, sin Amadej, ki je širši javnosti znan kot nogometaš Mure, in hči Mirijam. So zgleden primer družinske kmetije z več generacijami, kjer je vsak nosilec odgovoren za osnovni poslovni proces kmetovanja, moči pa združijo pri trženju in promociji. Enotnost v besedi in dejanjih je bilo začetiti tudi ob obisku njihove kmetije, ki ima zelo širok izbor v pridelavi in predelavi kot dopolnilni dejavnosti na kmetiji. Za trg pridelujejo poljščine: pšenico, piro, ječmen, oves, koruzo, oljne buče, oljno ogrščico, črno deteljo, inkarnatko, proso in ajdo, rdečo peso in zelišča: pegasti

badelj, meto, meliso in ameriški slamniki ter industrijsko konopljo in razne fižole. Imajo tudi velik nasad borovnic in aronije. Nekatere pridelke tudi predelajo in kupcem ponudijo na domu v lično urejenem prodajnem prostoru ter na tržnicah

v Lendavi, Medvodah in na Vrhnikih. Poleg treh kmečkih zavarovalcev imajo še dve osebi redno zaposleni. Kmetija je skoraj v celoti ekološko usmerjena, kar terja več mehanske obdelave, zato so si tudi mehanizacijo ustrezno prilagodili. Aleš pravi, da je kar inovativen v tem poslu. Skrbno obdelana polja v osrčju prekmurske ravnine, prijazni ljudje in ekološki pridelki ter izdelki so tisti, ki potrošnika na kmetijo kar sami vabijo.

Turistična & EKO kmetija Pri Baronu

Boris Uranjek

Planica 6, 2313 Fram

»Z domačega eko vrta na mizo« je načelo, ki se iz roda v rod že preko dvesto let prenaša na kmetiji Pri Baronu. Sedaj na kmetiji živijo tri generacije in vseh šest rok ima vedno polno dela. Ukvarjajo se s permakulturnim vrtom, ekološko pridelavo in prirejo, predelavo lastnih pridelkov ter izletniškim turizmom in prodajo lastnih izdelkov. Z veliko mero zavedanja ohranjanja okolja in trajnostnega

okolja in trajnostnega ter ekološkega delovanja so leta 2020 prejeli trajnostna okoljska znaka Slovenian Green Cuisine in Green Key. Prav tako so prvi slovenski ponudniki zgodovinskih jedi pod blagovno znamko Heriterra. Vse zgodovinske jedi temeljijo na lokalni arheološki dediščini. V letu 2021 so pridobili lokalni certifikat Naše najboljši za izdelke, doživetja in zgodovinske jedi. Gostom postrežejo pestre sezonske, zgodovinske, vegetarijanske in veganske menije v mirnem, zelenem in skrbno urejenem okolju na rav-

nici pohorske strmine. Ohranjena arhitektura daje obiskovalcu občutek domačnosti in spoznanje življenja naših prednikov. V ekološke vrtu gojijo preko šestdeset zelišč, začimb in dišavnic, ki jih uporabljajo za pripravo namazov, čajev, sokov, likerjev, žganj, pesta in jih sušijo za dodatke k jedem. Obiskovalci vse to lahko kupijo tudi v butičnem prodajnem prostoru na kmetiji. Na kmetiji obiskovalcem nudijo številna eko doživetja, ki so sezonsko obravnavana za razne izobraževalne, kulturne, kulinarčne in vinske dneve. Redni dogodki, ki se zvrstijo vsako leto, so: Kul & kul & vin eko večer (februar), Čemaževa nedelja (marec), Prvi maj na Pohorju, Dan odprtih vrat (avgust), Kratka pot do eko dobrot (september), Arheološki eko večer in Ženski eko večer. Izvajajo tudi posebne dneve za otroke pod naslovom Kako postati kmet za en dan, kjer se otroci srečajo z delom in življenjem na kmetiji ter si na koncu tudi sami pripravijo neko jed ali pijačo. Okus Baronove domačije si lahko človek naroči tudi preko spletne trgovine, v kateri je na razpolago 68 izdelkov.

Domačija Goznik

Mirjana Goznik

Rogoznica 3, 2232 Voličina

Kmetija Goznik je ena redkih sadjarskih kmetij, ki se je ohranila na območju Voličine, ki sedaj kot sadjarska kmetija z dopolnilno dejavnostjo pod blagovno znamko Mimina domača kuhna trži štirideset izdelkov in pridelke s kmetije. Mlademu prevzemniku kmetije Mateju je z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji sledila žena Mirjana in tako ustvarila na kmetiji dve delovni mesti. Pridelavi desetih različnih sort jabolk, hrušk, breskev, sliv, marelic, malin in ostalega jagodičevja sta dodala še predelavo sadja in peko kruhov (domači kmečki in sadni kruh), potic ter slovenjgoriško gibanico in različne vrste piškotov, med katerimi so najbolj prepoznavne linške oči iz pšenične in pirine moke. Vsa peka se izvaja na tradicionalen način, kar pomeni, da imajo zidano krušno peč, ki se kuri na drva. V tem letu kupcem nudijo tudi liofilizirano sadje, ki je zelo zdrav prigrizek, uporabljajo pa se tudi pri izdelavi sladice.

V hlevu imajo dvajset glav goveda in največ devet krav molznic, mleko pa oddajo za druge. »Mama in oče sta že v pokoju, a še skrbita za živino. Mene bolj zanima sadjarstvo, za živino mi zmanjkuje časa, saj od oktobra do aprila štirikrat na te-

den z očetom prodajava sadje in izdelke iz Mimine domače kuhne na osrednji tržnici v Ljubljani,« dodaja Matej.

Izdelke prodajajo tudi v domačem okolju, Mirjana jih ob sobotah ponuja na tržnici v Lenartu. »Posebej ponosni smo, da naše sadje, kruh in marmelade jedo tudi otroci v okoliških vrtcih in šolah. Z drugimi kmetijami imamo skupen prodajni avtomat v Lenartu, kjer so naši piškoti 24 ur na dan na voljo,« dodaja.

NAGRADNA UGANKA

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 10. septembra na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gosposdinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po e-pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo **KONEC ŠOLE**.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev: Jože Krivec, Podplat; Mark Turk, Stari trg pi Ložu; Neža Hirtl, Benedikt; Vilma Knific, Kranj; Jožica Kukar, Semič. Čestitamo!

Naša strupena kača	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Radioaktivni zlahetni plin (Rn)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ime novinarke Miše Miklavčič	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Rdeči planet	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Glasbenik, skladatelj in glasbeni producent (Jadran)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zelnata trajnica iz družine metuljnic (<i>Lotus corniculatus</i>)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Gorovje v Belgiji	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Po kozolcih znan kraj na Gorenjskem	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Italijanski otok v Sredozemskem morju	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Reka v Izraelu	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Oteklina	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Podzemna železnica	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Folija za siliranje

široka ponudba opreme
za silose na enem mestu

080 73 74

WWW.PROFARM.SI

NAGRADNA KRIŽANKA

						NAŠ IGRALEC, ZNAN PO VLOGI KOSINUSA V KOMEDIJI VESNA	VOJVODINSKA BURJA	OLGA KACJAN	LOČITEV PLODA OD MATERE NA KONČU NOSECNOSTI	ŠTAJERSKA BABICA	SEDMICA	PLOČNIK
						ŠKRTOST						
						ELEKTRIČNI ŠTEVEC						
						ANDREJ ŠIFRER			EKONOMIST PEZDIR			
			PREBRISANEC									
SEVERNO-ATLANTSKI PAKT						EVA TERČELJ						
BELA ZACIMBA						DROBNA ISKRA						
STRNJENA VRSTA OBOROŽENIH OSEB, POSTAVLJENA ZA ZAVAROVANJE ČESA	VOKALIST V OPERNI HIŠI	MESTO V OSRČJU POLJSKE	POKOJNA ITALIJANSKA PISATELJICA FALLACI	ORGAN ZA VTIKANJE V TUJE ZADEVE	PRENAŠALEC PRTLJAGE IRENA KOHONT		JAMAJSKA GLASBA KRATKONOGA IZJAVA					
TRGOVINA S KOLO-NIALNIM BLAGOM							KDOR ELKA NAŠ GLEDALIŠKI IN FILMSKI IGRALEC					
TESTA-MENT						ŠKOFOV NAMESTNIK SKOTSKO JEZERO (LOCH)				IZUMRLI PLAZILEC IZ JURE IN KREDE	EDINO OBALNO MESTO V JORDANJI	
PERO S PLOŠČATO OKROGLO KONICO ZA PISANJE					VISOKA STOPNJA JEZE NANEŠENO KAMENJE			SVILA IGR. KARTA Z MOŠKO FIGURO NA KONJU				
TELESNA POZA, POZITURA				NAPOVEDO-VALEC USODE DELOVNI NAVDIH				KISELKAST OKUS VINA				
								KAR SE NALEPI				
TRETJA OSEBA EDNINE		REKA V BELORUSIJI GLAVNO MESTO ZIMBABVEJA					RUMEN DRESEČI SADEŽ STALJENA SNOV					
TELO, KI NIHA ZARADI TEŽE					TVEGANA NAPOVED HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA					SIBIRSKI VELETOK MIRNO VAŠKO ŽIVLJENJE		
AVTOR: MARJAN GRABNER	PAMELA ANDERSON ULITA TISKARSKA ČRKA		KANTAVTOR SMOLAR			RAZČLENJEVANJE VZHODNI SOSEDI IRAKA						
			SOKRATOV TOŽNIK									
KRAŠKA ČRNINA, KI SODI K PRŠUTU					AFRIŠKI VELETOK VRED-NOSTNI PAPIR			KRLEŽEVA DRAMA IZ LETA 1932 SPAJKA			NEUBRAN-JEN TENIŠKI SERVIS	
AVTOR HLAPECV CANKAR				LESEN ROČNI SODČEK LIDIJA OSTERC					SOTOČNICA TARE ČETRTEI SOLMIZA-CIJSKI ZLOG			
MESEČNO, POSTELJNO, SPODNJE, UMAZANO ?					TROPSKI KOMAR, KI PRENAŠA MALARIJO							
TOPILO ZA LAK ZA NOHTE					GOSTINEC, KI STREŽE GOSTOM						SAŠO AVSENIK	

POMOČ: AKABA - edino obalno mesto v južnem delu Jordanije, **LODŽ** - tretje največje mesto na Poljskem, ki leži v osrčju države, **NERIS** - reka v Belorusiji in Litvi, ki teče skozi Vilno in se v Kaunasu izliva v Nemen

Geslo križanke pošljite do 15. septembra na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjna 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki.

Med pravilnimi odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila ČAS ZA DOPUST) bodo praktično nagrado prejeli: Manca Benedičič, Železniki; Janez Brumnik, Zgornja Kungota; Zalka Lavrič, Velike Lašče; Ada Lozar Rebec, Postojna; Toni Matoh, Novo mesto. Čestitamo!

Poromajte na Ponikvo in Slom v nedeljo, 13. oktobra 2024!

Letos bo že enaindvajset let, odkar poteka vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu, rojstnem kraju Antona Martina Slomška, zavetnika kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva. **»Pomagaj, delaj dobro, moli!«** je vodilna misel tokratnega srečanja. Gre za misel, vzeto iz Slomškovih usmeritev, ki si jih je v času novomašniškega posvečenja zapisal za svoje duhovniško delovanje. Letos namreč obeležujemo dvesto let od njegovega mašniškega posvečenja. Misel vodi v razmišljanje o pomenu dela in medsebojnega sodelovanja ter molitve k nebeškemu zavezniku. Vera in skupnost sta pomembna podpora in uteha za premagovanje izzivov, posebej v kmetijstvu, kjer so vedno bile in so težave pogoste in nepredvidljive.

Srečanje se bo pričelo v cerkvi sv. Martina na Ponikvi, kjer bo ob 12. uri ob somaševanju duhovnikov mašo daroval ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore ob sodelovanju predstavnikov evangeličanske cerkve.

Ob 14. uri bomo druženje nadaljevali s slavnostno akademijo pred Slomškovo rojstno hišo na Slomu. V sklopu dogajanja na slavnostni akademiji bo sodeloval slovenski filmski in gledališki igralec Pavle Ravnohrib. Druženje na vsebinsko in glasbeno bogatem dogodku bomo zaključili s pogostitvijo.

Tradicionalni golaž in dobrote s kmetij bodo pripravili člani prostovoljnega gasilskega društva Ponikva ter članice okoliških društev kmečkih žena ob sodelovanju učencev Srednje kmetijske šole Šentjur.

Na Slomu bo možen ogled hiše, kjer se je leta 1800 rodil Anton Martin Slomšek. V njej je prikazana življenjska pot velikega duhovnika, vzgojitelja in narodnega buditelja. Pri izvedbi srečanja poleg Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije sodelujejo občina Šentjur pri Celju, župnija Ponikva in številni prostovoljci.

Za tiste, ki bi se srečanja radi udeležili in nimajo prevoza, bodo nekatere območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije organizirale avtobusne prevoze. Kontaktne številke za prijave bodo objavljene v septembru na spletni strani www.kgzs.si/ponikva. Lepo vabljeni in vnaprej hvala za vaš doprinos k prijetnemu vzdušju na tem zahvalnem srečanju!

ČE HOČEŠ DRUGE VNETI, MORAŠ SAM GORETI